Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Fortalt af en Anonym [i.e.: Ragnhild Goldschmidt] ; med et Forord af M. Goldschmidt.
Titel | Title:	En Kvindehistorie
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1875
Fysiske størrelse | Physical extent:	135 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57. - 336. - 8°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021305538

En Kvindehistorie.

Fortalt af en Anonym.

Med et Forord af **M. Goldschmidt.**

Kjøbenhavn.

Forlagt af den Gyldendalske Boghandel (F. Hegel).

1875.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Det hændes ikke sjelden ældre Forfattere, at en Yngre eller Begynder sender dem et Manuskript for at faa det læst og bedømt og deraf fatte Mod o. s. v. Hyppigst er det da, idetmindste efter min Erfaring, at man ikke kan gjøre synderlig Andet end sende Manuskriptet tilbage med et Par almindelige Ord, — og det vistnok af den ganske simple Grund, at de, hos hvem der er virkelig Kaldelse, i Reglen ikke have Trang til at føle sig saadan for, men gaa paa, finde Vej. Ved nærværende Lejlighed er der for mig indtraadt en Undtagelse. Jeg fik sendt et Manuskript paa den sædvanlige beklemte Maade, men hvorom jeg efter Læsningen maatte sige mig selv, at det burde anbefales en Boghandler til Udgivelse. Det gjorde jeg, og man ytrede da, at min Anbefaling kunde opfattes paa to Maader: om jeg vilde give den

mundlig eller skriftlig, og hvad Brug man maatte gjøre af det Skrevne. Det førte til, at jeg svarede: Jeg giver meget gjerne min Anbefaling skriftlig eller offenlig, paa den Betingelse, at den i det Væsenlige falder sammen med den mundlige, nemlig: Literært taget er her Talent, baade til Iagttagelse og til Fremstilling; men her er maaske noget Mere: et alvorligt Sind.

Hertil indskrænker jeg mig, eftersom min Opgave ikke er at foregribe nogen Kritik, men kun, om mulig, bidrage til, at den lille Fortælling bliver læst med nogen Opmærksomhed.

Kjøbenhavn, Septbr. 1875.

M. Goldschmidt.

En Kvindehistorie.

Laura Holm og jeg havde været Skolekammerater og intime Ungdomsveninder. Hun var Datter af en Fuldmægtig Holm — saaledes stod der paa Dørpladen. Jeg husker endnu Laura i hendes graa Bomuldskjole, der faldt meget tæt omkring hendes Figur, graa Strømper, meget tynde Sko med Korsbaand op om Benet, en sort Hat med brune Baand, et sort Merinos Shawl, der om Vinteren afløstes af en brun Kaabe. I de fire Aar, vi gik i Skole sammen, har jeg aldrig seet hende i andet Tøj. Jeg troer, det voxede med hende, undtagen Kaaben, den blev med Aarene noget kort. Hun var altid ren og ordenlig, og i Skolen sagde man, at hendes Tøj blev vasket om Natten. Og jeg mindes en Dag, da jeg nylig var kommen i Skolen, at hendes Sidekammerat, Trine Skram, sagde til hende: «Laura, Din Kjole er vaad; regner det?» Solen skinnede klart ind i Skolestuen. Laura blev blussende rød. Lærerinden, som formodenlig vidste

lidt Besked, sagde i det Samme: «Laura, sæt Dig hen ved Vinduet; der kan Du bedre se Dit fine Broderi. Vend Ryggen til Vinduet, saa Du ikke spolerer Dine Øjne.» Trine Skram fik den Dag Maadelig i Haandarbeide.

Laura var tolv Aar, da jeg kom ind i Skolen; jeg var lidt over elleve Aar. Da jeg havde gaaet i en god Skole i Kjøbstaden, hvor vi kom fra, var jeg for flink til femte Klasse og kom derfor i fjerde, hvor Laura var Dux. Der var man dygtigere, og det faldt mig vanskeligt at følge med; men Laura tog sig strax af mig, og ved hendes Hjælp kom jeg saa vidt, at jeg blev Nr. 3 og (som man dengang sad i Pigeskolerne) derved hendes Sidekammerat. Og de Pladser hævdede vi, saalænge vi gik i Skolen. Laura havde gaaet i Skolen fra sit syvende Aar uden at omgaaes Nogen; jeg var den Eneste, hun sluttede sig til, og jeg troer, det var, fordi jeg var fra Landet, var ikke verdensklog, udfrittede ikke mine Skolekammeraters Forhold eller lagde Mærke til, om de vare pyntede, eller om de gjorde Baller. Laura var ikke afholdt i Skolen, nok af Lærere og Lærerinder, da hun var meget flink, men ikke af Skolekammeraterne. Det var ikke, fordi hun var fattig; der var Flere

ligesaa fattige som hun, som vare vel sete; men jeg troer, det var, fordi hun ikke alene vilde skjule sin Fattigdom, men hun vilde ogsaa dække den med lidt Praleri, og det tilgive Børn ikke; de ere i Reglen for kloge til at lade sig narre og ikke kloge nok til at undskylde en saadan Fejl. Lauras Familie bestod af Fader, Moder, to Brødre og en Søster. Jeg var kommen daglig i henved to Aar hos Laura, altid til den Tid, hun bestemte, uden at have seet Andre af Familien end Faderen. Han var en høj, svær Mand med graat Haar, livlige, stikkende Øjne og nogle forslidte fine Manerer. Det var mig altid ubehageligt at træffe ham. De boede paa en tredje Sal i Farvergade i et daarlig udseende Hus. Dagligstuen var et Værelse til Gaden, hvori der ganske vist var en Dør ind til et andet Værelse; men i alle de Aar, jeg kom hos Laura, har jeg aldrig seet andet Værelse end dette. Det var tarvelig, ja næsten fattig møbleret, med Undtagelse af et smukt Klaver, som Fru Holm havde faaet hjemmefra, da hendes Forældre døde. Hun skal have spillet meget godt, og Laura spillede og sang ogsaa meget smukt. Den første Gang, jeg saa Familien, var, da Lauras Søster var død. Jeg havde aldrig seet denne Søster; hun gik

nok ud og syede; hun havde forkjølet sig, faaet Lungebetændelse og døde. Da jeg en Søndagmorgen bragte en Krans til hendes Kiste, traf jeg hele Familien samlet i Dagligstuen. Moderen, en lille, mager, sygelig Kone, sagde: «Det skal De ret have Tak for; saa faaer dog Hanne en Krans paa sin Grav; hun holdt saa meget af Blomster, Stakkel!» Laura sagde: «Aa, Moder, Du kan tro, Tante Emilie — det var en Søster til Moderen, som var gift med en Etatsraad — bringer nok Kranse.» Peter, den ældste Søn, et Menneske paa en 17—18 Aar, sagde: «Jo pyt, ja naar vi Alle døde, saa bragte hun maaske en Krans af Glæde over at blive af med os.» Faderen tilføjede: «Ja, en vissen, maaske.» Laura saa bebreidende paa dem, men svarede ikke.

Efter den Dag saa jeg ofte Familien; man generede sig ikke mere for mig; og dog var det Trine Skram, af hvem jeg fik Underretning om deres Forhold. Da der en Dag i Skolen blev talt om, at Laura spadserede saa ofte med sin Fader, spurgte En hende, om hendes Moder aldrig gik ud. «Nej», svarede Laura, «Moder er saa svag, næsten blind; hun kan ikke forlade sit Værelse.» Trine Skram, som hørte det, sagde halvhøjt: «Sit

Værelse! Det er nok Skorstenen, hun mener.» Vi vare nu næsten voxne Piger, og jeg fandt Trines Opførsel mod Laura usømmelig og sagde hende det ligefrem. Hun blev ivrig og sagde: «Jeg kan ikke udstaa hendes Praleri og Skaberi. Se blot, hvor hun og Faderen skabe sig, naar de spadsere sammen. Min Broder kalder dem Emigranterne; han siger, de agere, som om de bar paa en højere Ulykke. Lag Mærke til, de gaa altid i den venstre Allé til Frederiksberg og helt op til Hækken; det skal nu være saa ydmygt; naturligvis med hinanden under Armen, og saa skjæve de over i den anden Allé, om man lægger Mærke til dem. Faderen giver den værdige Fader med det graa Haar; jeg tør bande paa, det er forlorent; altid i hvidt Halstørklæde og med en Marquisstok med en stor, uægte Knap. Og hvad er han saa? En falleret Forpagter. Han var Forvalter paa Konens Forældres Gaard; hun var en rig Pige, han en kjøn Laps; min Moder har kjendt lidt til dem, hun er fra samme Egn. Da de blev gift, blev han Forpagter paa en stor Gaard; men det varede kun kort, da de skulde omgaaes de Fornemme og han gjøre Kur til de fine Damer. Nu tager han tiltakke med Tjenestepigerne. Efter et Par Aars

Forløb kom de fra Gaarden uden saa Meget som en Stol at sidde paa. Saa kom de hertil, og nu ernære de sig, som de kan. Faderen gaaer om og fører Regnskaber for Smaahandlende og indkræver deres Regninger. Og saa kalder han sig Fuldmægtig! Søsteren, som døde, var Sypige. De er saa fattige som Kirkerotter; men stort skal det være; Ingen maa vide, at de bestille Noget. De holde ingen Pige, Moderen staaer i Kjøkkenet hele Dagen; det kalder Laura, at hun er paa sit Værelse.»

«Men Gud, Trine, hvor véd Du dog Alt det fra? Jeg, som kommer der hver Dag, véd Ingenting!»

«Aa, Dig regner jeg ikke; Du er saa blind som en Muldvarp; men seer Du, vor Stuepige er Datter af Skomageren i deres Kjælder, og hun fortæller saa Meget, ogsaa det, at det er slet ikke saa kjærligt imellem dem; de skjændes himmelhøjt; men saa lidt efter skal Fader og Datter ud at spadsere, for at Ingen skal mærke det. Og saa Lauras Praleri med den fornemme Tante, hvor hun aldrig kommer!»

«Jo, det maa Du rigtignok undskylde», raabte jeg, glad ved at vide bedre Besked, «hun var der

til Bal forleden; jeg var selv med at pynte hende, og hun var saa nydelig i hvid Kjole og Blomster paa Haaret. (Jeg tav vel stille med, at Dragten var laant.) Og jeg véd ogsaa, at hun fik meget danset og var en af de smukkeste Piger paa Ballet.»

Denne Begivenhed, at Laura virkelig havde været til Bal hos Etatsraad Kruses, gjorde et stærkt Indtryk paa Oppositionen, og dens Fører, Trine Skram, var siden langt venligere mod Laura og vilde endogsaa et Par Gange følges med Laura og mig, som altid fulgtes ad. Laura kom daglig hjem til os, og baade Moder og jeg holdt meget af hende. Hun var ligesaa trofast og sammenholdende med os som med sin egen Familie. Vi bleve konfirmerede sammen, og Forholdet blev det samme som i vor Skoletid.

Et Par Aar efter Lauras Konfirmation døde hendes Fader, og dette forbedrede deres Stilling. Fru Holm og Laura fik Fribolig i en Stiftelse og dertil nogen Understøttelse. Den ældste Søn var rejst til Amerika, og den anden var blevet Urtekræmmersvend. Laura havde flere Informationer og tjente saa godt, at hun ikke alene kunde give Noget til Hjælp i Hjemmet, men ogsaa kunde gaa

smukt klædt. Og i Tidens Løb var hun forvandlet fra en opløben Skoletøs til en meget kjøn Pige. For at udvikle vor Skolelærdom gik vi senere sammen til Sprogkursus. Til Lærer i Tysk havde vi en ung, kjøn Tysker, som vi Alle syntes godt om. Vi var otte unge Piger. Heller ikke her var Laura godt lidt; man sagde, at hun var koket. Jeg véd det ikke; jeg var saa vant til hende, at jeg Intet kunde se. Men det véd jeg, at hun aldrig som alle vi Andre pyntede sig mere til den tyske Time end til den franske, hvor den gamle Mr. Hébert underviste. Og det Blik, man havde saa Meget imod, sendte hun ligesaa godt den gamle Franskmand som den unge Tysker. Hun havde ganske vist en egen Maade at slaa sine Øjne op paa; hun hævede langsomt Øjnene, men slog dem hurtig ned igjen, som om en stærk Straaleglands eller Undseelse tvang hende dertil, og desuden rødmede hun meget let. Og vist er det ogsaa, at den unge Hr. Knutzon behandlede hende ganske anderledes end os Andre. Alle vi Andre vare mere eller mindre Skoletøse, Elever, Pigebørn — hun var den unge Pige. Skulde et smukt Digt læses op, sagde Hr. Knutzon: «Vil Frøken Holm være saa elskværdig at læse det?» Til os Andre hed

det: «Vil den eller den begynde eller fortsætte», og selve Tonen var forskjellig. Forklarede han Noget, var det hende, han henvendte sig til. Forsømte Laura en enkelt Gang, fik vi kun en knap Time, hvorimod han ellers blev i halvanden. Og da nu Laura paa Grund af Moderens Sygdom forsømte i længere Tid og jeg paa hans gjentagne Spørgen om hende ikke kunde sige, naar hun kom igjen, blev han forsømmelig og sløv, og Bestyrerinden saa sig nødt til at afskedige ham, og vi fik nu en gammel Dame i hans Sted. Laura fik desværre ikke Tid til at komme mere, da hendes Moder var blevet aldeles blind, og den Tid, hun havde tilovers fra sine Informationer, maatte hun være hjemme og pleje hende eller kjøre ud med hende i en Sygevogn. Jeg var den Eneste, som Laura kom til, og det var meget sjelden; heller ikke troer jeg, at hun fandt det synderlig morsomt. Vi førte et temmelig stille og ensformigt Liv og omgikkes kun Faa, og det var mest ældre Damer. Hver Søndag kom Moders Søster, Tante Stine, og hendes Datter Klara til os. Tante var blevet Enke et Par Aar tilbage, og saa var de flyttet hertil og havde heller ikke mange Bekjendte. Kusine Klara var en høj, blond, lidt sværmerisk, men god-

modig og rar Pige, som jeg holdt meget af; men Laura fandt hende kjedelig. Saa hændte den store Begivenhed, at en Fætter til os kom hertil for at læse til theologisk Embedsexamen. Han havde et Par Aar været Huslærer, og man mente, at han helt havde opgivet den Examen; jeg troer, han tænkte paa at blive Digter. Der blev derfor stor Glæde i Familien over hans Beslutning. Han boede hos Tante og kom altid med til os, naar de kom. Fætter Theodor var et temmelig stille, ret begavet Menneske, som havde megen Sans for Poesi og læste smukt høit. Han bragte nu altid Bøger med og læste for os, og de lange Vinteraftener gik meget behageligt. Man sagde, at Theodor og Klara havde syntes godt om hinanden som Børn; de havde boet i By sammen, og da han nu vilde tage sin Examen og boede hos Tante, blev det betragtet som afgjort, at han og Klara skulde have hinanden. Og jeg troer nok, at Klara betragtede sig som forlovet med ham, om med eller uden Grund, véd jeg ikke.

Juledags Aften vare vi igjen samlede. Vi havde Alle været i Kirke om Formiddagen, og Tante, Klara og Theodor havde spist til Middag hos os. Lampen var tændt, vi sade paa vore

sædvanlige Pladser, Klara ved Siden af Theodor, som den Aften vilde læse «Væringerne» for os. Saa kom Laura for at tilbringe Aftenen hos os. Hun kom sjelden; det var første Gang i den Vinter, saa vi bleve meget glade ved at se hende. Hun havde faaet lidt mere Frihed, paa Grund af, at en gammel Dame fra Huset tog sig af Moderen. Laura var den Aften i straalende Humør; maaske bidrog det, at hun traf en fremmed Gjæst, Noget dertil. Theodor og hun kom strax i Samtale. Hun havde sin egen Mening om Alt og sagde den livlig og kjækt. Der var i Lauras Væsen noget Pikant, Udfordrende, som interesserede Theodor overordenlig. Der blev Intet af Læsningen den Aften, de To disputerede hele Tiden sammen, og da Laura gik, tilbød Theodor at følge hende til Omnibussen. Det varede temmelig længe, inden han kom tilbage. Tante var vred og sagde, at det var upassende, at en ung Pige lod sig følge af en Herre, hun saa første Gang, og at denne Laura var forskrækkelig koket. Moder tog Laura i Forsvar og sagde, at naar en livlig ung Pige levede meget ensomt, maatte man tilgive, om hun var lidt overgiven, naar hun en enkelt Gang kom sammen med Andre. Klara sagde Intet, hun sad bøjet

over sit Sytøj og syede ivrig. Endelig kom Theodor. Han kom syngende ind ad Døren, og uden at lægge Mærke til Stemningen i Stuen sagde han: «Hvad det dog er for et mageløst Vejr i Aften! Mildt og lyst som en Vinternat i Syden! Selv Maanen skinner med usædvanlig Glands og kaster saa eventyrlige Skygger paa de snedækte Veje, at man kan tro sig i et fortryllet Land.»

«Var Omnibussen flyttet, siden Du blev saa længe borte?» spurgte Tante.

«Det véd jeg ikke», sagde Theodor leende, idet han vedblev at gaa op og ned ad Gulvet; «vi havde begge Lyst til at spadsere i det smukke Vejr, og saa fulgte jeg Frøkenen hjem.»

«Og lod os sidde og vente til sent paa Natten», sagde Tante.

«Er det saa sent, saa kan vi jo gaa strax», sagde Theodor og knappede sin Frakke.

I gnaven Tavshed toge Tante og Klara Tøjet paa og gik.

Næste Søndag var Alt igjen i sin vante Orden: Theodor læste igjen høit, Klara sad ved hans Side, engang imellem lænende sig over hans Arm for at se i Bogen, og Tante seende med Glæde paa det unge Par. Men Søndagen efter kom Laura igjen.

Theodor var som forvandlet, naar Laura var tilstede: livlig, smuk, galant. Heller ikke den Aften blev der læst, Theodor og Laura kom til at disputere om de forskjellige Stillinger i Livet, og Theodor sagde nu: «Jeg har valgt min; om et Aar er jeg theologisk Kandidat.»

«Uf, jeg kan ikke udstaa theologiske Kandidater», sagde Laura.

«Hvorfor ikke?» spurgte Theodor ivrig.

«Fordi Præst og Digter skal man være af Begejstring.»

«Og kunde den ikke forenes med en Examen, Frøken?» spurgte Theodor.

«Det er muligt; men er det dog ikke underligt, at hos andre Mennesker kommer Begejstringen frem, medens de ere unge; men hos Theologerne kommer den først, naar de som ældre Mænd faa Præstekald; men saa kommer den rigtignok ogsaa hver Søndag», sagde Laura leende.

Tante udbrød: «Det er i sin Orden; enhver Præst bliver begejstret, naar han staaer paa Prædikestolen.» Klara tilføiede: «Og især naar han er saa lykkelig at faa Kald paa Landet.»

«Ja», sagde Laura, «hvad saadan en Præstegaard paa Landet er for en begejstrende Ting.

Den ligger midt i en Have. Det er Søndag. Havestuedøren staaer aaben, Solen skinner, Fuglene synge, Gyldenlak- og Lavendelduft fylder Luften; inde ved Kaffebordet sidder Præstekonen midt imellem Egnens Madammer, som ere komne fra Kirken for at takke Præsten for den yndige Prædiken. Ja, det er rigtignok en Lykke at være Præstekone.»

Tante sagde spydig: «De udmaler Livet saa smukt, Frøken, De kunde maaske selv have Lyst til at være Præstekonen?»

«Ja», sagde Laura leende, «hvorfor ikke? jeg elsker Landlivet og den trivelige Præst, som spadserer ude i Haven med Piben i Munden og taler med Mølleren om Kornpriserne.»

Theodor lo nu med og sagde: «— og som er glad ved, at der er otte Dage, til han igjen skal prædike.»

Tante brød tidlig op den Aften, tildels for at afbryde Samtalen; men jeg troer, ogsaa for at forhindre, at Theodor fulgte Laura hjem, hvilket dog ikke lykkedes hende; thi da Laura kom hen til Omnibussen, stod Theodor der. Om Frøkenen kjørte eller gik, vidste vor Pige, som havde fulgt hende, ikke. Paa Grund af, at Tante ikke kunde

lide Laura, og Moder ogsaa var lidt misfornøjet med hendes Væsen, tog jeg mig for at sige hende Theodors Forhold til Klara, for at hun kunde blive lidt mere forsigtig, og da jeg et Par Dage efter mødte hende paa Gaden, udførte jeg ogsaa min Beslutning.

Hun sagde: «Ja, syntes jeg ikke nok, at Din Kusine er blevet noget mere end almindelig sværmerisk, og hvor baade hun og Moderen blev ivrige i Søndags! Det morede mig at drille dem lidt.»

«Det maa Du ikke gjøre, Laura; Moder synes ikke om det», sagde jeg nu bestemt. Jeg vidste, at hun vovede ikke at gjøre Moder imod.

«Nu, saa er det bedst, jeg slet ikke kommer til Jer om Søndagen; for naar jeg seer denne Legen «Duen efter Høgen», saa kan jeg ikke lade være at gjøre Løjer.»

«Du véd, Laura, Du er altid velkommen hos os; men man maa tage lidt Hensyn til Andres Følelser.»

Da vi netop vare ved vor Dør, spurgte jeg, om hun vilde gaa med op.

«Nej, Tak, jeg har ikke Tid idag. Hils Din Moder og vær nu ikke vred paa mig, min lille Due.»

Laura kom nu ikke mere om Søndagen, og Alt gik som sædvanlig; dog kom Theodor ikke saa regelmæssig mere. Han havde faaet flere Bekjendte, var sjeldnere hjemme og søgte Regensen.

Vinteren var gaaet; de lange Vinteraftener vare afløste af de smukke Foraarsaftener; istedenfor at sidde hjemme og arbeide eller læse, gik vi nu ud at spadsere. Saaledes gik vi, Moder, Tante, Klara og jeg en Aften i Slutningen af Maj ud til Frederiksberg. Det var en usædvanlig varm og smuk Aften. Vi sad paa den venstre runde Bænk og morede os med at se paa Folk. Da raaber Tante pludselig ganske højt: «Men, Gud forbarme sig, der gaaer jo Theodor og Laura Holm!» Og ganske rigtig: ud fra Gangen ligeoverfor kom de spadserende, hun med en Bouket Anemoner i Haanden og han med en lignende i Knaphullet. De vare saa optagne af hinanden, at de hverken saa os eller hørte Tantes Udbrud. Tante vilde løbe efter dem; men Moder holdt hende tilbage og sagde: «Og hvad saa? Lad dem gaa»; og hun føiede sagte til: «Giv ingen Scener her i Haven.» Tante var som ude af sig selv, og for ikke at vække Opsigt blandt Menneskene paa Bænken, rejste vi os og gik lidt op i Haven igjen, da Moder

paa ingen Maade vilde, som Tante havde stor Lyst til, gaa bag efter Theodor og Laura. Det gjorde mig ondt for Klara. Vi gik Arm i Arm under de smukke, lysegrønne Træer, Fuglene sang, Jordbunden duftede, Alt aandede Glæde og Haab, ligesom da vi kom ind i Haven, og hvor forandret maatte det nu ikke være for hende! Thi Ingen kunde tage feil af Forholdet mellem de To, som vi havde seet spadsere sammen. Det var en meget ubehagelig Situation. Jeg hørte Tantes ivrige Skjænden bag ved, og Ord som «den Kokette!», «stakkels Klara!», «det er skjændigt af Theodor!» lød til os. Jeg kunde ikke ligefrem trøste Klara, da jeg aldrig havde hørt om noget bestemt Forhold imellem dem, og tale om ligegyldige Ting, syntes jeg heller ikke godt, jeg kunde. Da havde vi det Held at møde nogle Bekjendte, en Justitsraad Klausen med Kone og Søn. Sønnen var Fuldmægtig i Postkontoret. Vi standsede og talte sammen og bleve enige om at følges ad hjem. I Begyndelsen var Klara noget taus; men lidt efter lidt blev hun livligere. Vel vedblev der at være noget Elegisk over hendes Væsen og Stemme; men jeg troer, det forhøiede hendes Elskværdighed i den unge Hr. Klausens Øine; thi han gjorde stærkt Kur

til hende paa Hjemturen, og vi kom hjem i den bedste Stemning. Da Moder og jeg kom hjem, sagde hun, at hun var meget misfornøjet med Lauras Opførsel. Jeg søgte at undskylde hende og sagde, at naar de nu holdt af hinanden; men Moder afbrød mig og sagde: «Det er ikke det, at hun og Theodor have forelsket sig i hinanden eller forlovet sig — lad dem det, det er maaske en Lykke for Klara; hun og Theodor passede dog ikke sammen — men det er Maaden, hvorpaa hun har opført sig, og jeg skal ogsaa sige hende min Mening derom.»

Et Par Dage derefter kom Tante til os. Hun løb igjennem Spisestuen, hvor jeg sad, med det Spørgsmaal: «Hvor er Din Moder?» Men uden at vente paa Svar fór hun ind i Dagligstuen, hvor Moder var, og idet hun lod sig falde ned i en Stol, raabte hun: «Theodor er flyttet fra os idag! Hvad synes Du, Frederikke? Det kan jeg takke Jer for, at I holdt Omgang med den Kokette.»

Moder sagde: «Hvad vil det sige? Er han flyttet pludselig, uden Grund?»

«Ja, uden mindste Grund. Da han endelig kom hjem igaar — den foregaaende Dag lod han

sig slet ikke se — foreholdt jeg ham naturligvis det Upassende i hans Spadseren med Frøken Holm paa samme Tid, som han havde sagt til os, at han ikke havde Tid til at spadsere.«

«Og hvad svarede han?» spurgte Moder.

«Meget ordenlig: — Det skal jeg tænke over, Tante —, og dermed gik han. Men han maa have været hjemme siden; for nu i Middags kom der en Karl med et Brev, hvori han lader mig vide, at han er flyttet til Regensen, om jeg vil udlevere hans Tøj, og da jeg kommer ind paa hans Værelse, er Alt i Orden til at flytte. Hvad synes Du om det? Er det ikke skjændigt? Og min stakkels Klara! Hun har ligget og sukket og grædt den hele Nat, og det er da ikke blevet bedre idag. O, jeg troer aldrig, hun forvinder det!

«Hør, Stine», sagde Moder, «har Klara og Theodor virkelig været forlovede? Har Du havt nogen Ret til at drage ham til Regnskab for hans Opførsel, eller har det blot været i Din og Klaras Indbildning, at Forholdet har bestaaet?»

«Om de har været forlovede? Men Gud bevare's, har Du da ikke selv seet, hvorledes de have omgaaedes? Og har Du ikke selv troet det?»

«Jeg har troet det, fordi Du troede det; men

har det ikke været Andet end en løs Tro, saa har Du havt stor Uret i at taale en saadan Roman i Dit Hus, og den samme Uret har Du nu ved at hjælpe Din Datter i at fortsætte Romanen.»

«Fortsætte Romanen! Hvad mener Du med det? Vil Du maaske, at jeg skal være saa hjerteløs at forbyde Barnet at sørge? Skulde en Datter ikke finde Sympathi hos sin Moder, hvor skulde hun da finde den?»

«Vist skal en Datter finde Sympathi hos sin Moder, men paa fornuftig Maade. Altfor stor Fortrolighed mellem Forældre og Børn duer ikke; en Moder skal ikke deltage i sin Datters romantiske Sværmerier, ikke leve sin Ungdom om igjen paa den Maade.»

«Ja, nu kan Du sagtens kritisere; men var det paa det Samme hændet Din Sofie, saa skulde vi have hørt!»

«Vorherre fri min Sofie for en stor Hjertesorg; men hændte det, saa vilde hun vide, at hun hos mig havde den kjærligste Medfølelse; men vi vilde aldrig konversere om den, og hun vilde af Kjærlighed til mig søge at beherske den og derved komme bedre over den. Og fremfor Alt vilde jeg forhindre denne evige Syngen og Spillen af

sentimentale Sange og Melodier og Læsning af saadanne dumme Bøger, hvis hele Indhold er Kjærlighedsintriger.»

Tante gav sig nu til at græde og sagde: «Jeg seer nok, at der er ingen Trøst for os hos Dig, at Du endog holder med denne listige Kokette, som er Skyld i det Hele.»

«Naa, naa, Stine, græd nu ikke», sagde Moder rolig og alvorlig, men dog kjærlig; «Du véd godt, at jeg holder af Dig og af Klara, som var hun mit eget Barn, og jeg føler virkelig Sorg over, hvad der er hændet. Heller ikke holder jeg med Laura. At Theodor forelskede sig i hende den første Gang, han saa hende, var tydeligt, og at hun syntes om ham, er menneskeligt. Men hvad Galt der forresten er, maa vi nu stræbe at komme over paa bedste Maade. Og Du skal se, Tiden og andre Livsbegivenheder ville snart bringe Klara paa andre Tanker. Lad mig se, I vedblive at komme her som sædvanlig; I skulle ikke træffe Laura her mere.»

«Det skal jeg da ogsaa have mig frabedt. Ogsaa for Sofies Skyld skulde Du holde hende fra Døren», sagde Tante bestemt. «Du véd, Ordsproget siger: Slet Selskab fordærver gode Sæder.»

«Aa», sagde Moder, «det har ingen Fare. Naar to Mennesker have været knyttede sammen, saaledes som de have været det fra Børn af, saa vilde det være Synd mod Begge at skille dem saadan ad. Og saa store Fejl har Laura heller ikke, at jeg havde Lov dertil.»

Hvor jeg følte mig taknemlig mod Moder for den Ytring! De talte nu om andre Ting, deriblandt om en ny Logerende til Theodors Værelse, og Tante sagde, at hun muligvis vilde tage en Dame, da det maaske vilde gjøre for stærkt Indtryk paa Klara at se en Herre flytte ind. Men Moder mente, at Tante uden at lægge Mærke til Klaras Følelser skulde leje Værelset til en Herre, saaledes som hun plejede. Lidt efter fulgte Moder Tante ud, og jeg maatte smile over den rørende Maade, hvorpaa Tante sagde Farvel til mig — som om det var mig, der led af en ulykkelig Kjærlighed. I Entreen sagde Tante: «Om en fjorten Dages Tid skal Justitsraad Klausens have en stor Skovtur; synes Du, jeg skal overtale Klara til at tage med?»

«Nej, paa ingen Maade overtale hende dertil; men vil Du lyde mig, saa betragt det som i sin Orden, at hun tager med. Sofie skal vel ogsaa

med, saa kan de følges ad, og Du skal se, hun morer sig nok.»

Jeg ventede hver Dag, at Laura skulde komme og fortælle sin Forlovelse; men hun kom ikke, og Moder mente, at jeg ikke burde gaa til hende for det Første; hun skulde ikke have det saa nemt, hun skulde tvinges til at komme. Klara og jeg vare nu næsten hver Dag sammen, og naar vi vare ene, var hun ligesaa snaksom og munter som sædvanlig; ogsaa havde hun været meget ivrig med sin Pynt til Skovturen, og hun havde moret sig udmærket. Naar Tante var tilstede, kom der sommetider noget Sørgmodigt over hende; men det fortog sig ogsaa. Vi lærte at male sammen, vi spillede firhændige Stykker sammen og søgte at beskjæftige os paa bedste Maade. Tantes Humør var ogsaa betydelig bedre, siden hun havde faaet den unge Fuldmægtig Klausen til Logerende. Ingen af os saa Noget til Theodor eller Laura; heller ikke mødte vi dem mere paa vore Spadsereture; men Tante havde hørt, Gud véd af hvem, at Theodor kom hver Dag hjem til Laura.

Ved det, at den unge Klausen var kommen til at bo hos Tante, vare vi blevne mere bekjendte med hans Forældre, og Klara og jeg kom meget

ofte til dem paa Landet. Der var behageligt at komme, da de førte et meget livligt Hus, og den unge Mand selv var et behageligt, jevnt, hverdagsagtigt Menneske. Han syntes at holde meget af Klara, og han gjorde Alt for at gjøre os Alle Livet behageligt. Og efter et Par Maaneders Forløb begyndte Tante at tale i meget høje Toner om den unge Mands Elskværdighed og om, at Klara vist egnede sig bedre til at bo i Kjøbenhavn end paa Landet. Og Klara begyndte ogsaa at tale om, hvad Hr. Klausen mente og syntes om — og en klar Septemberaften, da vi vare ude hos Justitsraadens for at iagttage de mange Stjerneskud, bleve Johannes og Klara forlovede. Nu var al Vrede forsvunden hos Tante, og der blev sendt Kort baade til Theodor og til Laura. Fra Laura kom der strax Gratulationsbrev og Undskyldning, fordi hun ikke kom selv; men hendes Moder var syg og hun kunde ikke forlade hende. Theodor lod ikke høre fra sig; derimod kom han nogen Tid efter en Morgenstund op til os. Han saa noget forvaaget og mat ud, og der var noget Forpjusket ved hele Personen. Uden at svare paa Moders Spørgsmaal om, hvorledes han havde det, og uden at sætte sig ned, sagde han: «Jeg kommer blot for at sige

Farvel; jeg rejser bort idag, jeg tager igjen ud som Huslærer.»

«Du har altsaa igjen opgivet Din Examen?» sagde Moder.

«Ja, jeg har hverken Lyst til den eller til noget Andet herhjemme; jeg tager med en dansk Familie til Vestindien som Huslærer. Maaske kunne de nye Forhold give nye Ideer.»

«Det vil vi haabe, Theodor, og gid de ogsaa maa give Dig Villie og Udholdenhed til at udføre de nye Ideer. — Du har vel hørt, at Klara er blevet forlovet?»

«Ja, vil Du hilse dem.»

«Gaaer Du ikke derop og siger Farvel?»

«Nej, jeg kan ikke tale med dem; ved en Misforstaaelse kom jeg i et skjævt Forhold til dem, og jeg vil ikke med rene Ord klare det.»

«Men ved en Misforstaaelse, som Du selv var Skyld i», sagde Moder.

«Kan være; jeg forsvarer mig ikke; men egenlig Skyld havde jeg heller ikke.»

Moder sagde nu: «Vi troede, Du var forlovet med Laura Holm; var det ogsaa en Misforstaaelse?»

Han blev end blegere end han var, de matte

Øjelaag sænkede sig, og som om han talte med sig selv, sagde han: «Ja, det var en Misforstaaelse»; men han tog sig strax sammen og sagde: «Jeg er ikke forlovet», og idet han rakte Moder Haanden: «Farvel, Tante, og lev vel!»

Vi tog nu en kjærlig Afsked, bad ham skrive til os, o. s. v., og saa gik han.

Jeg havde flere Gange været hos Laura for at se til hendes Moder, som var bleven opereret for Stær. Operationen var mislykket, og hun havde været meget syg, men var nu i Bedring. Der havde ikke været Lejlighed til at tale om Theodor, og heller ikke havde jeg følt Lyst dertil. Jeg holdt saa meget af Laura, at jeg ubetinget holdt med hende. Og hvor jeg beundrede hende i hendes Forhold til Moderen! Trods al Sygdom, Tristhed og Besvær hørte man aldrig en Klage, tvertimod, naar jeg talte med hende, var det altid, som om Livet var let og behageligt. Der udstraalede fra hende noget Kjækt, Frejdigt og Forventningsfuldt, som gav mig den Tro, at hende maatte der hænde noget Usædvanligt.

En Maanedstid efter at Theodor var rejst, kom Laura op til os. Det var i Mørkningen. Laura havde den Vane at sidde paa Gulvet og læne sig

op til Moder; der sad hun ogsaa nu og fortalte en hel Del Ting om Ingenting; det var en Evne, hun havde. Da sagde Moder: «Men sig mig engang, Laura, hvorledes hang det egenlig sammen med Dig og Theodor; jeg troede, I var forlovede?»

«Aa nej, kjære Fru Stein, det har jeg aldrig tænkt; men det sagde han forresten ogsaa sidste Gang, vi talte sammen; han var saa vred, han sagde, jeg havde været hjerteløs, koket og en hel Del mere», sagde Laura leende.

«Men Gud fri os, Laura; for at han kan sige Saadant til Dig og tro, at I ere forlovede, maa Du da have givet ham Grund til at tro det.»

«Nej, paa ingen Maade. Det morede mig at omgaaes ham, som jeg troede, at det morede ham; men gifte mig med ham, det har jeg aldrig tænkt paa. Kan jeg gjøre for, at han forelsker sig i mig?»

«Nej, Laura, det kan Du maaske ikke gjøre for; men Du kan gjøre for, at det fæstner sig i hans Sind. Du er intet Barn mere, Du vidste godt, hvad han mente, og det morede Dig. Du har været koket, deri havde han Ret, og det er en hjerteløs Gjerning, Du har begaaet.»

«Men, kjære, søde, rare Fru Stein, vær ikke

saa vred paa mig; jeg har ikke tænkt over det; det faldt mig ikke ind, at han tog det saa alvorlig. Hvad vil De, jeg skal gjøre? Skal jeg sige ham, at jeg fortryder det, at jeg elsker ham, at jeg vil gifte mig med ham — hvad De vil, og jeg skal gjøre det, vær blot ikke vred. Sofie, Du holder med mig, ikke sandt? Kom og fortæl Din Moder, hvor meget jeg holder af Jer To, at jeg ikke kan undvære Jer, at hun skal tilgive mig.»

«Moder tilgiver Dig nok, Laura», sagde jeg, «men det var stor Synd mod Theodor, Du skulde have seet, hvor daarlig han saa ud, da han var her og sagde Farvel!»

«Er han rejst bort?»

«Ja, til Vestindien som Huslærer.»

«Ja saa», sagde hun langsomt, men tilføjede strax muntert: «Aa, saa glemmer han saamæn snart mig. Giv mig et Godnatkys, kjære Fru Stein, og sig, De har tilgivet mig.»

Moder sagde: «Hvad nytter det, om Du end faaer min Tilgivelse; den Uret, Du har begaaet, forsvinder ikke derved, den bliver liggende ude i Luften og venter.»

«Men naar jeg nu angrer, hjælper det saa

heller ikke?» sagde Laura i en indsmigrende, halvt spøgende Tone.

Men det lykkedes hende ikke at faa Moder til at spøge; tvertimod, Moder sagde strengt: «Jo, hvis Angeren gjør Dig bedre; ellers ikke.»

«Men husk dog ogsaa paa, Fru Stein, under hvilke Forhold jeg lever.»

«Det er et farligt Experiment, Laura, at skyde Skylden for sine Fejl over paa Forholdene.»

«Det er muligt; men det er saa, og jeg griber med Glæde Alt, hvad der bringer lidt Liv og frisk Luft til mig — jeg trænger dertil for at leve.»

Jeg havde imidlertid tændt Lampen, Laura havde rejst sig; hun stod og støttede sig til Bordet og saa ind i Lampen; der var noget Uroligt, næsten Vildt i Øjets Udtryk.

Moder sagde: «Er Du som Valravnen og skal næres af et menneskeligt Hjerte?»

«Hm!», sagde Laura langsomt, idet hun vedblev at stirre ind i Lampen, «man lever af mig hver Dag, saa tager jeg igjen, hvad der bydes mig.»

«Hvad mener Du med det? Bebrejder Du Din gamle Moder, at hun lever, og at Du skal pleje hende?»

«At hun lever? Nej!» sagde Laura kort.

Moder var blevet heftig og sagde: «Forsynd Dig ikke, Laura, husk, der staaer skrevet, Du skal ære Dine Forældre!»

Laura afbrød hende og sagde: «Ærer min Broder ikke sine Forældre, uagtet han rejste til Amerika? Hvorfor gjælder Skriften anderledes for ham end for mig? Jeg har samme Ret til Livet som han, og jeg vil tage mig denne Ret trods alle Skriftsteder.»

Vreden veg bort fra Moder og gik over til Forfærdelse; hun saa hurtig hen paa mig, jeg troer, hun ønskede, jeg ikke havde været tilstede, og hun sagde, idet hun ligesom flyttede sig lidt bort fra Laura: «Tag Dig iagt, Laura, for Dit eget Sind og de Tanker, Du ruger over.»

Jeg stod lidt henne i Stuen, jeg var ligefrem ængstelig tilmode. Jeg var forfærdet over Laura, og fordi hun turde optræde saaledes mod Moder; men hun havde alligevel min hele Sympathi. Jeg saa, hvor det kjæmpede i hende, hun vedblev at stirre og bed sig i Læberne; en Lineal, hun stod med i Haanden, knækkede over, og pludselig kastede hun sig ned paa Gulvet og udbrød, afbrudt af en krampagtig Graad og Hulken: «O, tal ikke

saadan til mig, jeg er ikke ond eller slet; kan De ikke forstaa, at den Uro, Higen, sugende Længsel, som er i mig, midt i denne dødsstille Ensomhed, hvori jeg lever, maa gjøre mig vanvittig. Jeg kvæles af Mangel paa Luft.»

Jeg var strax sprunget til og søgte at rejse hende op, jeg havde aldrig seet en saadan Heftighed før, og jeg græd med hende og kjærtegnede hende. Ogsaa Moder blev forskrækket og søgte efter bedste Evne at berolige hende. Da hun havde grædt ud, blev hun igjen rolig, og Moder og hun blev saa gode Venner, at Moder kyssede og klappede hende, da hun gik. Da jeg fulgte hende ud, sagde jeg: «Kommer Du snart igjen, Laura?»

«Det troer jeg ikke; Du véd nok, Balles Lærebog var ikke min stærke Side i Skolen; den kunde Du bedre end jeg; men vi To ere lige gode Venner for det.»

«Du véd, Laura, Moder holder dog meget af Dig alligevel.»

«Det er muligt; men jeg holder nu engang mere af den Kjærlighed, der kysser, end af den, der slaaer.»

I det Samme kyssede hun mig og gik.

Efter den Tid besøgte jeg hende oftere; jeg havde faaet en Fornemmelse af, at hun trængte til mig, og jeg følte mig næsten stolt over at kunne være Noget for hende, hvem jeg saa saa meget op til. Og dog mærkede jeg det aldrig paa hende; hun var igjen den samme Fornøjede og Tilfredse, og vi talte aldrig om hin Scene. Hun kom engang imellem til os, og tilsyneladende var Alt godt igjen; men jeg mærkede paa Moder, at det tidligere Venskab var borte, uagtet hun aldrig talte derom. Kun engang, da jeg kom hjem fra et Besøg hos Laura, var jeg saa betaget af hendes opoffrende Kjærlighed til Moderen, at jeg maatte fortælle Moder det. Moder sagde: «Aa ja, Laura har mange gode Egenskaber, og det undrer mig slet ikke, at Du holder saa meget af hende; men der er en Lovløshed i hendes Sind, som gjør alle gode Egenskaber golde.»

Hvad var det, som gjorde Moder saa streng mod Ungdommen, dens Romantik, dens Kamp og dens Sorg, naar Forventningerne glippede? Og især mod Laura? Det har jeg saa tidt tænkt paa. Var det det, at hun tidlig i sin Ungdom havde maattet beherske sit eget Sind og give Afkald paa Livets Romantik og dog senere gjennem Pligten

var blevet lykkelig? Jeg havde engang hørt en Antydning af noget Saadant. Var hun vred, fordi Laura ikke ubetinget lystrede Forholdene, saaledes som hun selv havde gjort? Der er vel nogen Rimelighed i, at vi forlange af Andre, hvad Skjæbnen ubønhørlig har fordret af os. Og er det paa Grund af Moders Strenghed eller fordi Livets Romantik er gaaet mig personlig forbi, at jeg har saa stor Sympathi for Andres Hjertesorger? Jeg véd det ikke; men man siger, jeg er noget følsom.

I Foraaret havde Klara Bryllup. Der havde været Tale om at indbyde Laura; men til min Sorg skete det ikke, og det uagtet baade Johannes og hans Fader bleve meget indtagne i hende, da de traf hende hos os til Moders Fødselsdag. Laura havde hjulpet mig med min Stads til Bryllupet, og hun kom ogsaa og pyntede mig. Vi kom derved til at tale om forskjellige Ting, og jeg spurgte hende, om hun dog ikke havde holdt lidt af Theodor.

Hun sagde: «Aa jo, lidt i Begyndelsen; men jeg kan ikke udstaa disse halvfærdige Mænd, som aldrig vide, hvad de ville, som den ene Dag læse til Examen og den anden Dag tvivle, om de ville tage den. Og altid vilde han være hos mig, og

altid havde han en Bog i Lommen, som han vilde læse for mig. Jeg hader Højtlæsning; Bøger har jeg nok af, naar jeg er ene; jeg vil have Menneskers egne Ord og Tanker, naar jeg er sammen med dem.»

«Men han holdt dog saa meget af Dig.»

«Gud bevare's, hvor det er mig ligegyldigt! Nej, vent Du, til jeg forelsker mig, til den Rette kommer, saa skal Du se, hvor jeg kan holde af!»

«Gid det snart maa ske, Laura! Gid det var til Dit Bryllup, jeg pyntede mig! Jeg skal vel være Brudepige? For Du skal da have Brudepiger?»

«Om jeg skal! Brudepiger og Brudesvende skal staa opstillede, naar jeg under Orgelets Brusen træder op ad Kirkegulvet, medens Følget, som sidder rundt om Alteret, rejser sig for Bruden!»

Hvor hun dog var smuk og hvor hendes Øjne straalede, naar hun talte om det Store, som Dagen imorgen kunde bringe.

Klaras Giftermaal havde bragt mere Liv og Adspredelse til mig. Hun var blevet en rigtig elskværdig Kone. Alt det Smægtende og Sværmeriske, som havde været ved hende tidligere, var

forsvundet. Hun var kommen i Havn, hun følte sig lykkelig, og hun gav Lykke og Velvære til os Andre. Tante var henrykt over sin Svigersøn, og hun havde Grund dertil. De unge Folk laa paa Landet om Sommeren, og Moder og jeg vare meget derude; derved saa jeg Intet til Laura; men Tante havde hørt — hun hørte Alting — at Laura kom meget hos sin Onkel, Etatsraaden; Tanten var syg og Sønnen, den unge Lieutenant, var hjemme i Sommer, «og», tilføjede Tante, «saa længes hun saamæn ikke efter Dig, lille Sofie.»

Om Efteraaret døde Lauras Moder temmelig pludselig. Jeg véd, hun tog sig det meget nær; men hun havde ikke Tid til at græde; hun maatte strax ordne sine Sager og tage ud som Lærerinde. Det var meget let for hende at faa en Plads, baade fordi hun havde gode Anbefalinger, og fordi Enhver, der saa hende, antog hende. Jeg troer, det var ikke mere end fire Uger efter Moderens Død, at hun rejste til Sverig, hvor hun havde faaet Plads hos en svensk Grevefamilie. Da vi tog Afsked, var hun meget bevæget og sagde: «Sofie, Du er nu det eneste Menneske i Verden, som jeg holder af og vil længes efter, lad mig se, Du tænker lidt paa mig.»

«Du véd, Laura», sagde jeg, «at Du i mig har som en Søster, og hvad der saa hændes, saa stol paa mig og paa mit Hjem.»

Der gik vel et Par Maaneder, saa fik jeg Brev fra hende. Hun var henrykt over sit nye Hjem og de nye Forhold. Den gamle Greve, skrev hun, var en Adelsmand af den gamle Skole, galant og elskværdig; Grevinden var lidt stiv og fornem, men forresten en ganske rar Dame, og Sønnen, den unge Greve, var en meget smuk og behagelig Herre; der blev ført et meget selskabeligt Hus, o. s. v. Men om Børnene eller hvad hun havde at bestille, meldte hun Intet. Som Efterskrift til Brevet, der var til mig alene, stod der: «Gjør mig den Tjeneste snarest muligt at besørge en sort Ridedragt til mig efter indlagte Maal. Grev Karl vil endelig lære mig at ride, han rider i den Anledning en Hest til. Læg Pengene ud for mig; jeg skal nok betale, naar jeg kan. Men, hører Du: saa snart som muligt!»

I al Hemmelighed besørgede jeg det, og nu hørte jeg Intet til hende før c. tre Fjerdingaar efter. Saa fik jeg Brev fra hende med Pengene. Hun var nu hos en Doktor paa Fyen; hun var kommen fra Grevens, fordi man vilde holde Huslærer til

Datteren. Nu gik der Aar, hvori jeg Intet hørte fra hende, ja, jeg vidste ikke engang, hvor hun var. Engang talte jeg med hendes Tante, som fortalte, at Laura skiftede ofte; der var ingen Stadighed ved hende. En fire, fem Aar gik saaledes med deres smaa Sorger og smaa Glæder; det ene Aar gled lydløst ind i det andet, og Tanken paa Laura gled efterhaanden bort i Ensformigheden. Da blev Fætter Klausen Postmester i en lille jydsk By, og Tante flyttede sammen med os. Og nu kom den store Afvexling i mit Liv, at jeg hvert Aar kom til Jylland. Det blev ordnet saaledes, at jeg rejste derover i Forsommeren og Tante i den varmeste Tid. Moder holdt ikke af at rejse. Den anden Sommer, jeg besøgte Klara, var vi med nogle Bekjendte fra Byen paa en Slags Skovtur til en anden By, som laa omtrent tre Mil fra vor. Jeg var tilfældig bleven lidt tilbage fra vort Selskab og stod og saa paa en gammel Kirke: da staaer pludselig Laura for mig! Vi gav begge et Skrig af Glæde, vi omfavnede og kyssede hinanden, især var Laura ustandselig i Henrykkelsesudbrud. Vi gik midt ad Gaden med hinanden om Livet som i gamle Dage fra Skolen, spurgte og fortalte, snak-

kede og lo, vistnok til stor Fornøjelse for Kjøbstadens smaatittende Beboere.

«Du maa komme og besøge mig», sagde Laura, «jeg er Lærerinde hos en Fru Jørgensen paa en Gaard, som hedder Ladegaarden, en Milsvej her fra Byen. Jeg har det saa mageløs godt. Kom og tag med mig hjem.»

«Det kan jeg ikke; jeg er med et stort Selskab, og heller ikke kan jeg da komme paa Din Indbydelse.»

«Det kunde Du nu nok; jeg er som hjemme der; men jeg skal skaffe Dig en Indbydelse fra Fru Jørgensen; vil Du saa komme?»

«Ja, med Fornøjelse. Hvor længe har Du været der?»

«Et Aar. Men det er, som om jeg havde været der i ti. — Men der holder nu Vognen forspændt», sagde hun, idet hun saa ind i Gjæstgivergaarden, som vi imidlertid vare komne til, «saa maa jeg skynde mig. Farvel, saa sees vi snart igjen!»

Et Par Dage efter fik jeg ogsaa Brev fra Laura med Indbydelse fra Fru Jørgensen til at tilbringe nogle Dage hos dem. Vognen skulde komme til Byen Løverdag Eftermiddag for at hente mig. Det

var noget saa Nyt for mig at komme til saa fremmede Folk, at jeg med nogen Generthed, men dog med Glæde tog derimod, uagtet det var de sidste to Dage af min Ferie. Løverdag Morgen kjørte jeg altsaa med Diligencen til R., traf Vognen og kom tidlig paa Eftermiddagen til Ladegaarden. Fruen, Laura og to Pigebørn, hele Familien, stod i Døren og tog imod mig. Fru Jørgensen var en lille, jevn, ganske kjøn Kone, Børnene vare Smaapiger paa omtrent ti, tolv Aar, som syntes at holde meget af Laura. Hun var virkelig som hjemme i Huset, hvilket gjorde, at jeg ogsaa strax følte det Samme. Da vi senere sad og drak Kaffe, sagde Laura: «Du skal med os ud til Middag imorgen, Sofie.»

«Saa, hvor da?

«Til Kapitajn Fosbergs paa Søvang, en Gaard en halv Mils Vej herfra.»

«Men kan jeg saaledes tage med til fremmede Folk?» spurgte jeg.

«Ja, det kan De godt», sagde Fruen; «vi kjende dem saa godt. Jeg sagde til Kapitajnen igaar, at De kom, og det var derfor, han indbød os. Det er rigtig rare Folk, og De vil nok more Dem derovre.»

«Ja, hvor vi skal more os!» sagde Laura henrykt.

«Jeg skal sige Dem», sagde Fru Jørgensen smaaleende, «Frøkenen er nu saa indtaget i den smukke Kapitajn.»

«Nej, undskyld, det er i hans smukke Kone», sagde Laura.

«Naa, naa, lad hende nu være i Fred, hun er saamæn en meget rar Kone paa sin Manér.»

«Hvem er hans Kone?» spurgte jeg.

«Ja, se, da Kapitajnen fik hende, var hun Enke. Hun er forresten bondefødt ligesom jeg; men Faderen flyttede tidlig ind til Byen og blev Gjæstgiver. Der blev hun kjendt med den gamle Ejer af Søvang, og hun var et rent Barn, da hun blev gift med ham. Han havde tidligere været Brygger og tjent sig en svær Mængde Penge. Han var en meget simpel Mand, og gammel og svagelig var han ogsaa; men hun tog ham vel ogsaa mest for Pengenes Skyld.»

«Ja, men hun trøstede sig nok ogsaa hurtig efter hans Død», sagde Laura.

«Naa, det er nu en gammel Historie, og den Slags Ting skal man ikke dømme saa strengt. Hun havde længe nok været gift med en gammel,

gnaven Mand, som trods sin Svagelighed levede en god Del Aar.»

«Ja», udbrød Laura, «det var et slemt Puds af ham. Men saa tog hun Revanche og skyndte sig med at gifte sig med en Mand, hun næsten kunde være Moder til.»

«Aa, véd De hvad, det var saagu' ligesaa godt ham, der skyndte paa», sagde Fruen og lo polisk hen til mig, «og det af bare Forelskelse.»

«Forelskelse? I hende?» sagde Laura.

«Naa, lidt i hende og lidt i den dejlige Gaard, og tro De mig, min Mo'er, det holder bedre, end om han havde forelsket sig i et kjønt Ansigt; det kjønne Ansigt forgaaer, men Gaarden bestaaer.»

«Det kan da ikke være unge Folk?» sagde jeg.

«Nej, hun idetmindste ikke, eftersom hun var endel Aar gift med sin første Mand», sagde Laura.

«Nej», sagde Fruen, «ung er hun jo ikke; men det er han da heller ikke længer. Lad mig se, hun kan vel være saadan nogle og fyrretyve, og han kanske i de fyrretyve eller nærved; det er da hele Forskjellen; men han ser jo rigtignok ud, som om han var hendes Søn.»

«Ja», sagde Laura, «og som har det Held ikke at ligne Moderen. For det Første er hun

styg, og saa er hun gnaven, paaholdende, uselskabelig og selv saa kjedsommelig, at den stakkels Kapitajn er nær ved at kjede sig ihjel.»

«Aa—aa, det har nu ingen Nød», mente Fruen. «Hun har ganske vist sine Fejl; men naar en ældre Kone gifter sig med en ung, fjon Mand, som han er, saa er det ikke saa underligt, om hun med Aarene bliver lidt stram. Men en dygtig Kone er hun, og de lever udmærket godt sammen.»

Laura mente nu, at det maatte da være hans Skyld; men det tog Fru Jørgensen meget ivrig, og hun sagde: «Nej, véd De hvad, naar Ægtefolk lever godt sammen, saa er det Begges Skyld, ligesaa godt som naar de lever daarlig sammen; det skal De lade staa fast. Men jeg vil nok sige, hun har ingen Dannelse, og Kapitajnen er ogsaa den morsomste, især naar han er sammen med unge Damer; men hun har ogsaa sine gode Sider, og De maa ikke helt skubbe hende væk. Naar han nu bliver Enkemand, saa kommer han nok og frier til Dem.»

Laura lo og sagde, idet hun gik ud af Døren: «Hvis jeg saa blot er at faa.»

«De kan jo vente paa ham», raabte Fruen efter hende; «jeg gjør Bryllupet.«

«Hvorledes kom Fru Fosberg til den unge kjønne Mand?» spurgte jeg. Jeg havde ordenlig faaet Interesse for Fosbergs og var ganske nysgjerrig efter at se dem.

«Aa, han laa i Kvartér hos dem under Krigen, og da saa den Gamle døde, syntes han vel godt om Konen eller om Gaarden eller lidt om begge Dele, og da saa Aaret var omme, saa giftede de dem.»

«Er der Børn?»

«Ja, der er en lille Pige paa en halv Snes Aar, en sød lille En, men noget skrøbelig af sig. Jeg er ellers rigtig glad over, at Frøken Holm har Nogen her paa Egnen, som det morer hende at omgaaes. Jeg selv omgaaes saa Faa. Siden min Mand er død, lever jeg meget stille, og jeg vil saa gjerne, hun skal have det saa godt som muligt. Hun er en prægtig Pige. Hvad hun har gjort for mig, skal jeg aldrig glemme hende. Da hun kom hertil for et Aarstid siden, var min Mand nylig død; han havde ligget længe syg, og det havde været en trang Tid for mig. Gaarden var forsømt, vi vare komne i Gjæld, og jeg maatte passe svært paa for at komme frem. Kort efter at Frøkenen var kommen, kom Koppesygdommen

her paa Egnen, og begge mine Pigebørn fik den. Der var kommet en saadan Skræk blandt Folk her omkring, at man knap vilde gaa ind et Sted, hvor Sygdommen var. Ingen af Pigerne vilde pleje Børnene, og sende dem paa Sygehuset, hvor der var overfyldt, vilde jeg dog saa nødig. Skulde jeg selv have plejet dem, maatte jeg have holdt mig afspærret fra Huset og overladt Alt til Folkene og maaske blive ruineret. Jeg var rent fortvivlet. Men saa tog Frøken Holm og indrettede to Værelser nede i Havehuset; der flyttede hun Børnene ned, og der plejede og passede hun dem ganske ene i fem Uger. Der kom Ingen til hende uden Doktoren, og hun kom ikke til Nogen. Alt hvad hun skulde bruge, blev rakt ind gjennem Vinduet, og paa den Maade talte jeg ogsaa med hende. Hvor maa jeg ikke være hende taknemlig! Hvor Mange havde gjort hende det efter? Hun, den unge, kjønne Pige udsatte sig for en saadan Sygdom. Og saa altid glad og fornøjet! Jeg kan ogsaa takke hende for, at Gaarden styres bedre, for hun holder et ordenligt Regnskab og tager sig af Alt, som var det hendes Eget.»

Jeg blev henrykt over Fru Jørgensens Lovtale over Laura, og jeg sagde: «Hvor det glæder

mig, at De holder saa meget af Laura, og at hun hos Dem har fundet et godt Hjem. Jeg har kjendt og elsket hende, fra vi var Børn, og jeg véd, hvor kjærlig og trofast hun er mod dem, hun holder af.»

«Ja, hos mig skal hun have et Hjem, saa længe jeg lever, eller saa længe hun ikke har noget bedre; for jeg vil dog haabe, hun faaer et eget Hjem engang.»

Nu kom Laura med Pigebørnene og foreslog en Spadseretur. Vi gik gjennem Haven ud i den lille Skov, som hørte til Gaarden, op paa en Høj, hvorfra man havde en vid Udsigt over Landet.

«Se, derovre ligger Søvang, som vi skal til imorgen», sagde Laura, idet hun pegede tvers over; «med en god Kikkert maatte man kunne se Gaarden.»

Men et af Børnene mente, at de høje Popler omkring Søvang stod imellem.

«Er det saa nær?» spurgte jeg.

«Ja, naar man er godt kjendt, kan man skyde Gjenvej tvers over Mosen, og saa er det temmelig nær; men ad Landevejen er det vel en halv Milsvej. Jeg gaaer den ofte; men vi To skal kjøre og en lang Omvej til; for Du skal se, hvor smukt her er paa Egnen», sagde Laura.

Jeg spurgte, om de unge Piger ikke skulde med, da der jo var en Datter; men det skulde de ikke, da Julie Fosberg for Tiden ikke var hjemme.

Vi spadserede nu omkring i den smukke, ubanede Skov, som ret var en Nyhed for mig indfødte Kjøbenhavner, til Thetid. Der var dækket i Haven, uagtet Fru Jørgensen ikke sværmede for den Udesidden, som hun kaldte det; men det gjordes for Frøken Holms Skyld, som var saa romantisk. Man gik tidlig til Ro her, som Skik er paa Landet; men da Fru Jørgensen gik, sagde hun: «Ja, I To kan jo gjerne blive oppe og sværme i Maaneskin.»

Og et Øjeblik sad vi ogsaa og talte om det Morsomme ved, at vi saa uventet havde truffet hinanden; men saa sagde Laura: «Hør, lad os nu gaa i Seng; desto før kommer imorgen.» Jeg lo og sagde: «Fa'er, hvorlænge er der til imorgen?»

«Ja, jeg forstaaer godt, at man kan spørge saaledes», sagde Laura, idet hun løbende trak mig med sig gjennem Salen, der skilte hendes Fløj, som hun kaldte den, fra den øvrige Lejlighed.

Det var først bestemt, at jeg skulde have Stadsgjæsteværelset; men da jeg helst vilde være ved Laura, fik jeg hendes Værelse, og hun laa saa i

Skolestuen, som var ved Siden af. Ladegaarden var kun en stor Bondegaard, og Vaaningshuset var en temmelig lang, lav Bygning med saa lavt anbragte Vinduer, at man med Lethed kunde gaa igjennem dem. Og Laura havde ogsaa ved Hjælp af en Skammel indenfor og en Bænk udenfor forvandlet det ene Vindue i Skolestuen, der vendte ud til Haven, til en Dør. Og her udenfor var de smukkeste Anlæg i hele Haven. Paa Plainen lige for Vinduet stod et stort Valnøddetræ, og under dets store Grene med deres duftende Blade var der det yndigste Lysthus. Det var to saa rare og lykkelige Dage, jeg tilbragte sammen med Laura, at jeg med Behag mindes Alt, hvad der knytter sig dertil. Thi ikke alene morede jeg mig; men det var mig stor Glæde, at Laura havde fundet Mennesker, som paaskjønnede og holdt af hende, og som hun ogsaa elskede.

Søndag Morgen gik vi i Kirke, og strax efter Middag, det vil sige Kl. 12½, skulde vi kjøre, da vi skulde være senest Kl. 2 paa Søvang og Omvejen tog en Timestid; men da jeg kom ind til Laura til den bestemte Tid, var hun endnu ikke færdig med sin Paaklædning, og hun spurgte meget

ivrig: «Hvordan seer jeg ud? Intet vil passe idag. Er jeg pæn?»

«Du er nydelig», sagde jeg; «men skal der være Selskab? Du er saa pyntet.»

«Nej», sagde hun, «jeg tager Anledning til at tage Tøjet paa; jeg kommer saa lidt ud.»

Jeg saa med Beundring paa hende. Ingen af os var ung mere; Laura var henved 29 Aar; men som hun stod der i sin hvide Kjole, med det kulørte Livbaand og et tilsvarende Baand om det rige, blanke, nøddebrune Haar, som hang i naturlige Krøller ned ad Nakken, saa hun ud som en Pige paa 20 Aar. Blikket, Smilet, Stemmen, Bevægelserne, Alt var som hos den Unge, men smukkere, fyldigere kunde jeg næsten sige end hos den unge Pige.

Da vi kom over i Stuen, udbrød Fru Jørgensen: «Ih bevare's, idag skal nok Kapitajnen tages med Storm! Naa, mor Jer godt og lad ikke Hestene vente for længe iaften.»

Vejen, vi kjørte, var overordenlig smuk. Der var ikke megen Skov; men Vejen bugtede sig mellem lutter Lyngbanker. Enkelte Steder var den saa snever og Bankerne saa høje, at jeg ikke kunde lade være at tænke paa, hvad der vilde hænde,

hvis vi mødte en anden Vogn. Men et Øjeblik efter aabnedes Udsigten igjen, og vi saa langt, langt ud over Landet, der i Sollyset ligesom bevægede sig i lange, bløde Bølgeslag. Hist og her saaes Skovgrupper, ensomme Huse, og engang imellem skimtedes Havet i det Fjerne. Saa dukkede en Indsø frem eller en Bæk, der flagrede mellem de rødbrune Banker som et nypoleret Sølvbaand. Hvert Øjeblik udbrød jeg: «Hvor her er dejligt! Hvor her er yndigt!» «Ja», sagde Laura, «er her ikke et Paradis? Kunde man ikke fristes til at sige: lad Gud kun beholde sit Himmerig, har jeg kun Jorden og dens Herlighed!»

«Jo», sagde jeg, «hvis det ikke gaaer med Jorden og Himmerig som med Lystrejser; thi jeg for min Del kunde ikke finde Glæde i at være Gjæst paa det skjønneste Sted i Verden, hvis jeg ikke havde et godt Hjem i Baggrunden.»

«Det er ikke Tilfældet med mig; Du véd, jeg er et Øjeblikkets Barn og især idag, hvor jeg føler mig saa lykkelig. Hør den Lærke, der jubler i højen Sky, saaledes jubler det i mit Sind. Jeg elsker Lærken fremfor alle andre Fugle; den ligner et Menneskes Sind, som jublende boltrer sig i

Solskin. Og ingensteds synger Lærken saa smukt som her i Jylland.»

«Ja, det er sandt, Du er jo vidtberejst. Hvorledes havde Du det saa i Sverig og hos Doktoren paa Fyen?»

«Aa, det er saa længe siden, at jeg har glemt det. Jeg har været flere Steder siden; men jeg har egenlig havt det godt allevegne.»

«Men hvorfor har Du da skiftet?»

«Det har været rent tilfældig. Naar jeg har befundet mig allerbedst, saa har man gjort Forandring, f. Ex. taget Huslærer, sendt Børnene til Kjøbenhavn, eller man har faaet et gammelt Familielem i Huset og derved ikke havt Brug for mig.»

«Saa har Du vel endel Venner rundt omkring?»

«Maaske, det har jeg aldrig tænkt paa; de forekomme mig Alle som udpressede Citroner.»

«Men Laura dog», sagde jeg ganske forfærdet, «tag Dig iagt; tænk, om det om nogen Tid blev ligesaadan med dem, Du nu er hos og som holde af Dig.»

«Nej, det vil det aldrig; Folk her paa Egnen vil jeg mindes til min Dødsdag. — Men nu lidt

om Dig, hvorledes har Du tilbragt disse lange Aar?»

«Aa, som sædvanlig, dog med den store Afvexling, at jeg nu kommer til Jylland og besøger Klara omtrent hvert Aar, og det er mig en stor Fornøjelse at besøge hende. Du skulde blot se, hvor elskværdig og hyggelig hun er som Kone og hvor de leve lykkelig sammen.»

«Det kan jeg godt tænke mig: som to tamme Kaniner i et Kaalblad», sagde hun leende, «— naa bliv nu ikke vred. — Og Din Moder, kommer hun aldrig herover?»

«Nej, Moder holder ikke af Rejser, og med Aarene gaaer hun ogsaa mindre ud; ogsaa hun finder Tilfredshed og Glæde i Hjemmet, den Glæde, Du synes at se ned paa.»

«Hm, Din Moder, det er en anden Sag; hun er en gammeldags Kone. Hun hører egenlig hjemme i det gamle Testamente mellem Loven og Profeterne, som en theologisk Kandidat og Pigeskolelærer vilde sige, og havde hun levet paa hin Tid, var hun bestemt blevet Moder til en sidste Makkabæer.»

Jeg lo og sagde: «Hvad bliver da en saadan Moders Datter til?»

«Det véd jeg ikke! Døtre melder Historien Intet om; men jeg antager, at samme theologiske Kandidat vilde sige, at Du hører det nye Testamente til; i Dig er der Stof til en rigtig Barmhjertighedssøster uden himmelvendt Blik og uden Uniform. Du har den Evne at elske Noget oppe i Skyerne, saadan ins Blaue hinein og at kunne løbe til Verdens Ende for en Anden, naar det kneb.»

«Det kunde vi vel Alle.»

«Nej, ikke jeg. — Men se, der begynder Haven til Søvang. Se, der titter Huset frem mellem Træerne. Og hvad der er for en mageløs Udsigt fra Kapitajnens Vinduer; han har sit Værelse paa første Sal. Og der er den Poppelallé, som jeg elsker at spadsere i. Naar jeg gaaer i den og seer op i Trætoppene og Solen skinner paa de bævrende, tofarvede Blade, seer det ud, som om Luften var fyldt med legende Sommerfugle, og alle mine Tanker lege med.»

Vi kjørte nu op ad Alleen og drejede hen foran den høje, brede Stentrappe, som førte op til Huset. En høj, smuk Mand med en lille militær Hue og sort Overskjæg kom ud paa Trappen og raabte: «Velkommen, mine Damer!» Da han

havde hjulpet os ud af Vognen og Laura havde forestillet mig for ham — det var Kapitajn Fosberg — bød han mig halvt spøgende Armen og førte mig op ad Trappen. Da vi havde taget Overtøjet af, sagde han: «Nej, hvor De dog er pyntet og nydelig idag, Frøken Holm!»

Laura sagde smilende: «Er det saa sjeldent, at det overrasker Kapitajnen?»

«Paa ingen Maade; men det paavirkede mig saa behageligt, at jeg maatte fortælle Dem det.»

«Det er en anden Sag; saa er det tilgivet, og jeg tager imod Komplimenten», sagde Laura, idet hun tog min Arm og førte mig ind i Stuen, hvortil Kapitajnen aabnede Døren for os.

Her kom Fru Fosberg og tog imod os. Med megen Venlighed ønskede hun mig velkommen og beklagede meget, at Fru Jørgensen ikke kunde komme. Fru Fosberg var en høj, mager Kone, langtfra smuk, kluntet baade i Figur og Væsen. Hvad der især stødte mig, var hendes Bondedialekt. Om Fru Jørgensen talte ligesaadan, havde jeg ikke lagt Mærke til; men her var det saa paafaldende, fordi hun var en saa elegant Mands Kone. Thi ikke alene var han en smuk Mand; men det Militæragtige i hans Væsen fremhævede end mere den

personlige Skjønhed og Elskværdighed. Laura havde Ret i, at han saa ud som hendes Søn, som en Søn, der havde været ude i Verden og faaet Opdragelse og Dannelse og nu var kommen hjem for at styre Gaarden, men ikke vilde forandre dens gamle Skikke. — Fru Fosberg var meget pyntet. Hun havde en grønstribet Silkekjole paa, men som sad daarligt paa hendes uheldige Figur, en sort Kniplingskappe med en stor, rød Rose og røde Baand ned ad Nakken. Og som hun var klædt, var Huset indrettet: solidt, men smagløst, med Undtagelse af Kapitajnens og Datterens Værelser, som vare udmærket smukke. Hun tog mig strax med, for at jeg skulde se Lejligheden, især Salen, som hun var stolt af. Det var et stort Værelse med storblommede Vægge, grønt Betræk paa de forgyldte Møbler, en Mængde spraglede Broderier og Tæpper, en Etagère med en stor Buket Tøjblomster under en Glaskuppel og paa Hylderne en Masse gammeldags Nürnberger-Nipssager. Paa Kakkelovnen stod en udstoppet Fugl. Jeg roste naturligvis Salen, og Fruen sagde: «Ja, naar jeg nu blot kunde faa Rammerne paa Skilderierne opforgyldte, saa vilde jeg ogsaa være fornøjet med den.» Jeg mente, at det kunde hun vel nok faa.

«Nej», sagde hun, «Fosberg siger, de er det ikke værd. Kan De tænke Dem, at saa store Skilderier ikke skulde være det værd! Men kom, saa skal vi gaa ovenpaa, saa skal De se min Datters Værelse; der mangler Ingenting, kan De tro.»

Og her kunde jeg med Sandhed beundre. Det var et lille, tofags Værelse, Alt iklædt Rosenrødt, fra Lampen i Loftet til den lille Skammel under det kokette Toiletbord, ja, om det saa var Slyngplanten, sendte den sine smaa, røde Blomster ind ad Vinduet. Min Beundring glædede hende meget, og hun sagde: «Ja, men hun er ogsaa et sødt, velsignet Barn.»

«Er det Deres eneste Barn?» spurgte jeg.

«Ja, det er, men Gud ske Lov for hende, naar jeg blot maa beholde hende.»

«Er hun ikke rask?»

«Hun er lidt fin og svagelig af sig; men Doktoren siger, at naar hun bliver et Par Aar ældre, vil det fortage sig. De kan aldrig tro, hvor jeg savner hende. Jeg gaaer sommetider herop og sætter mig; jeg troer, det skal hjælpe; men saa gaaer jeg dog strax ned igjen; for saa synes jeg, jeg længes endnu mere heroppe.»

Hun havde sat sig ved Vinduet og saa saa

bedrøvet, næsten lidende ud, at det Stygge var forsvundet. Det gjorde mig saa ondt for hende, og jeg sagde deltagende:

«Men hvorfor har De da sendt hende bort, Fru Fosberg?»

Jeg troer, hun følte min gode Mening; for hun saa ligesom taknemlig op paa mig, og idet hun flyttede sig lidt nærmere hen til mig, sagde hun: «Jeg skal sige Dem, Fosberg mente og Doktoren med, at Forandring af Opholdssted kunde være gavnlig for hende, og at Luften derovre paa Fyen var lidt mildere end her. Men senest til Julen skal hun hjem.»

Jeg kunde ikke lade være at udtale min Forundring over, at hun skulde tilbage til den koldere Luft om Vinteren. Hun svarede bestemt, næsten vredt: «Ja, enten maa hun hjem eller jeg rejser til hende; for undvære hende kan jeg ikke, det vil sige, saalænge hun er Barn, naturligvis.»

Jeg spurgte nu, hvor hun laa, da der ingen Seng var i dette lille Jomfrubur.

«Hun ligger inde hos mig; der har hun ligget altid; da hun voxte til, fik Fosberg sit eget Sovekammer. Folk sige her, jeg forkjæler hende; det kan gjerne være; men hun er en ren Engel, og

saa er hun saa smuk, saa smuk, hun ligner Faderen; Ingen skulde tro, hun var min Datter», sagde hun og lo fornøjet.

Nu lød der Støj og Latter op til os, og Fru Fosberg sagde: «Nu kan jeg høre, Fru Lund er kommen ind, saa begynder Kommersen.»

«Hvem er Fru Lund?» spurgte jeg.

«Det er en ældre Dame, vi har havt i Huset i mange Aar, tildels for at lære Julie Haandarbejde, men ogsaa lidt til Morskab for mig. Fosberg er meget ude omkring, og da Barnet ikke kan være med, bliver jeg ogsaa hjemme, og saa er det rart at have et Menneske om sig, der kan muntre En lidt, og det kan hun; for man kan le sig ihjel over hende.»

«De har altsaa ingen Guvernante?»

«Nej Tak», sagde hun med en Grimasse, der just ikke forskjønnede hende, «det skal jeg dog ikke have Noget af, at have saadan en lærd Dame i Huset, som oversaa mig og vilde spille Herre, nej Tak! Fosberg læser selv med Barnet, og han er en flink Mand, maa De tro, og han forguder hende, og han mener ligesom jeg, at hun ikke skal lære for meget.»

Vi vare nu komne ned igjen, og i Salen stod

Kapitajnen og Laura og spillede Fjerboldt med Champagneglas. Fru Fosberg sagde: «Børnene lege nok!» De holdt strax op, og Kapitajnen kom hen til mig med en Buket Roser og sagde: «Da Frøken Holm siger, De holder saa meget af Roser, maa jeg da byde Dem disse, de smukkeste i min Have.»

Jeg fik ikke Tid til at svare, da Fru Lund kom frem, raabende: «Men hvor i al Verden har I dog været henne i al den Tid? Her gaaer jeg og døer af Længsel efter at se den Paradisfugl, ogsaa kaldet Frøken Stein, som Frøken Holm har bragt med. — Men De er jo hverken skeløjet eller pukkelrygget!»

«Men hvorfor skulde jeg dog være det?» spurgte jeg.

«Aa, jeg troede det, da Frøken Holm sværmer saa stærkt for Dem.»

«Jeg skal sige Dig», sagde Laura, «Fru Lund slutter af min Kjærlighed til hende, at jeg kun holder af Afarter.»

Fru Lund lo og saa med Velbehag i Spejlet paa sin kjønne, trivelige Skikkelse.

«Naa, er der saa ikke kjønt ovenpaa i Kapitajnens Værelse?» spurgte Laura.

«Jo, men jeg synes dog bedst om den lille Frøkens Værelse», sagde jeg.

«Det gjør jeg med», sagde Fru Lund; «men hun er ogsaa selv det sødeste Puds, man kan se.»

«Men dette Værelse her kunde være det smukkeste», sagde Laura. «Var Gaarden min, skulde der en bred Dør der i Væggen mod Øst og en stor Glasveranda udenfor med en Trappe ned til Haven. Saa lod jeg Træerne ved Gjerdet kappe, saa der blev vid Udsigt over Fjorden, og midt paa Plainen ud for Verandaen skulde være en høj Flagstang med et stort Flag, der flagrende i Luften kunde fortælle vidt omkring, at ogsaa her boede Folk, som tog Del i Livet og dets Begivenheder.»

«Og fortalte, naar det var den skjønne Frues Fødselsdag», sagde Kapitajnen med et lille Buk for Laura.

«Eller Hr. Gemalens», sagde Laura med en Haandbevægelse mod Kapitajnen.

«Ja, det kunde nu være rart nok om Sommeren, men Gud véd, hvad man skulde med det Glashus om Vinteren», sagde Fru Fosberg.

«Om Vinteren skulde det være fyldt med kostelige Blomster», sagde Laura, «og Stuen her

skulde være Husets Vinterhave, fyldt med Myrrha- og Ambraduft og Lampers Maaneskin».

«De Blomster vilde nok snart fryse ihjel i denne Iskjælder», sagde Fru Lund.

«Aa, det skulde man nok sørge for», sagde Kapitajnen; «man lod lægge Rør herop og Stuen opvarme med Damp; det er dog den bedste Varme for Blomster».

«Og her», vedblev Laura, «ligeoverfor Verandadøren skulde være en Marmorkamin, hvor man kunde sidde i Tusmørket og drømme eller fortælle Historier».

«Hu», sagde Fru Lund, «at sidde her alene om Vinteren i dette Skrummel af en Stue, det skulde jeg ikke have Noget af.»

«Ene?» udbrød Laura, «troer De, jeg vilde sidde ene?»

«Hvem skulde vel holde Dem med Selskab?» sagde Fru Fosberg.

«For det Første min Mand. Jeg er naturligvis gift.»

«Jo pyt», sagde Fru Lund, «troer De, en Mand i Længden bliver hjemme for at se paa Dem og Vinterhaven?»

«Ja, Fru Lund», sagde Laura smilende og

med et lille Kast med Hovedet: «min Mand bliver hjemme og seer paa mig. Men dernæst vilde jeg ogsaa indbyde andre Mænd og skjønne Damer til at holde os med Selskab.»

«Ja, paa den Maade vilde nok snart baade Gaard og Have faa Ende, og der vilde ikke blive Meget tilovers til Barnet», sagde Fru Fosberg.

Laura svingede sig rundt paa Gulvet og sagde leende: «Nej, jeg tænkte ganske vist ikke paa Efterkommerne.»

«Nej, det gjør De nok ikke», sagde Fruen; «men se, det gjør nu vi Andre, og derfor staa vi os.» Hun tog mig om Livet og sagde: «Kom De med mig, lille Frøken Stein»; saa vendte hun sig om til de Andre og sagde: «Vær saa god, Børn, at komme tilbords.»

Kapitajnen sagde: «Ja, naar min Kone tager min egenlige Dame fra mig, saa maa jeg byde Dem, mine Damer, min Arm.»

«Aa, gaa De kun med Frøken Holm alene, det vil De dog helst», sagde Fru Lund.

Da vi havde talt om forskjellige Ting, sagde Fru Lund pludselig:

«Men sig mig engang, Kapitajn, hvorfor er

De ikke til det store Jagtparti hos Grevens idag? De var jo buden.»

«Det var jeg ogsaa; men De tillader vel nok, lille, rare Fru Lund, at jeg bliver hjemme idag», sagde Kapitajnen med bedende Stemme.

«Men det er dog, ved Gud, højst mærkværdigt; synes Du ikke, Karen?» sagde hun nu til Fru Fosberg.

«Aa, det véd jeg dog ikke», sagde Fruen spøgende, «Du er ellers vred nok, fordi han gaaer fra sin Karen, og nu er det ogsaa galt, fordi han bliver hjemme hos hende.»

«Da bilder Du Dig vel ikke ind, at han bliver hjemme for vor Skyld», sagde Fru Lund leende.

«Jeg maa gjøre Dem opmærksom paa, Frøken Stein», sagde Kapitajnen nu til mig, «at jeg kun har én Kone, og det er den Dame, som sidder ved Siden af Dem og som bærer mit Navn; hvad den Dame derovre — han viste over paa Fru Lund — lader sig forlyde med med sit «vor», at hun ogsaa er min Kone, det er en ren Fejltagelse; det forsikrer jeg Dem.»

«Aa, det behøver De slet ikke at fortælle; Frøken Stein véd allerede godt, at det var ikke mig, De valgte til Deres anden Kone.»

«Ja, det er sandt, jeg maa give Dem den Æreserklæring, Fru Lund, De har hidtil aldrig fristet mig til at begaa en saa rædsom Forbrydelse», sagde Kapitajnen.

Vi sad alle i en Latter; men Fru Lund vedblev: «Det nytter ikke, De vil snakke Dem fra det, Kapitajn; det er bare for de unge Damers Skyld, De er bleven hjemme.»

«Variatio delectat, Fru Lund», sagde Laura drillende.

«Sig De hellere Deres Vittigheder paa Dansk», sagde Fru Lund.

Kapitajnen tog nu sit Glas og sagde til mig: «Maa jeg ønske Dem velkommen til os, Frøken Stein. Jeg vil ønske, vi maa se Dem ret ofte hos os, og jeg haaber til Trods for Fru Lund altid at være hjemme, naar De besøger os.»

«Ja lad os snart se Dem igjen, lille Frøken», sagde Fru Fosberg, idet hun klinkede med mig.

Da Fru Lund havde drukket, satte hun Glasset haardt imod Bordet og sagde: «Naa, lad hende agere Grunden idag.»

Vi talte nu om Theatret, og der blev en lille Vaabenstilstand mellem de drillende Magter. Jeg lagde Mærke til, at man her ligesom i Kjøbstaden,

hvor Klara boede, havde mere Interesse for og vidste langt bedre Besked om Theaterforhold, om Stykkerne og især om Skuespillerne end jeg, der kom ligefra Hovedstaden, og da jeg udtalte min Beundring især over Fru Lund i den Anledning, sagde Kapitajnen: «Det skal jeg forklare Dem, Frøken; min lille Datter læser sommetider Komedier for min Kone og Fru Lund, og selv læser Fru Lund en hel Del Kritiker og hver Dag Theaterplakaten og om Sommeren Tivoliprogrammet. Seer De, det er ikke Lidt, saa kan man nok bevare sin Aandrighed.»

«Da er jeg da den, som læser mest her i Huset. Jeg er ikke som visse Folk, der kun læse om, hvordan de skulle dyrke Jorden, saa den indbringer mest», sagde Fru Lund spydigt.

«Fru Lund er som Himmelens Fugle, de saa ikke og høste ikke; men hun samler paa de Skatte, som Møl og Rust ikke kan fortære», sagde Laura.

«Og De, Frøken, er som Markens Lilie, uskyldig og hvid som Deres Kjole», sagde Fru Lund og tog hende under Armen, da vi i det Samme rejste os fra Bordet, og hun tilføiede: «Kapitajn, før nu den Dame fra Bordet, for hvis Skyld De er hjemme idag.»

Og Kapitajnen bød mig ogsaa Armen for at føre mig ind i Stuen; men vi standsede lidt, og han sagde: «De undrer Dem vist over den Maade, vi gjør Løjer med hinanden paa her i Huset; men naar man ikke kan tale rigtig Alvor med Folk, holder jeg mest af at tale helt Spøg.»

Jeg svarede, hvad der virkelig var min Mening, at det havde moret mig umaadelig at høre derpaa.

Efter Bordet gik vi Damer ned i Haven; vi skulde drikke Kaffe paa Højen, som laa ved Enden af Poppelalleen. Nu fortalte Laura en hel Del om nogle fælles Bekjendte, som havde været paa «Ladegaarden» for nogle Dage siden, hvilket morede Fruerne meget. Saa sagde Fru Lund: «Er det sandt, at Fru Jørgensen tænker paa at gifte sig igjen?»

«Det er ikke sandt», sagde Laura bestemt; «hvor falder De paa det?»

«Det sige Folk; det skal være med en Slags Fætter til hende; men det behøver De da ikke at tage Dem saa nær; det er der da ikke noget Ondt i.»

«Jo, naar det ikke er sandt, saa er det ondt, og saa maa det ikke siges om Fru Jørgensen.»

«Det kan jeg godt lide Dem for, Frøken Holm, at De tager Fru Jørgensen i Forsvar; jeg troer det heller ikke, og det var ogsaa meget dumt, om hun gjorde det.»

«Det er da underligt af Dig, Karen, at tale saadan; Du giftede Dig jo dog igjen», sagde Fru Lund.

«Det gjorde jeg, og jeg har heller ikke fortrudt det; men Du maa huske paa, at jeg havde ingen Børn; hun har derimod to halvvoxne Pigebørn, og det vilde dog ikke være heldigt at lade dem gaa og se paa, at Forældrene legede Kjærestefolk.»

Jeg sagde: «Jeg synes ogsaa, at hun er for gammel dertil. Jeg glemte, at Fru Fosberg havde giftet sig i samme Alder; men jeg sagde det tildels for at være imod Fru Lund.»

«Kort sagt, det er ikke sandt», sagde Laura. Kapitajnen, som imidlertid var kommen til og havde hørt Striden, sagde nu: «Den sidste Grund er den mest slaaende, Frøken Holm; thi den, at hun skulde være for gammel, gjælder ikke. Ingen Alder og ingen Forhold sikkre mod Følelsen, og sommetider kommer den endog stærkest i den ældre Alder.»

Laura laa og gyngede sit Hoved paa en Gren og saa op i Trætoppene og vilde have sagt Noget; men Fru Fosberg afbrød hende og sagde stramt: «Det kan nu maaske gjælde for Jer Mandfolk; men naar vi Fruentimmer faa Børn, saa holde vi op med de Narrestreger». Hun rejste sig i det Samme og sagde: «Kom min Smørmand?»

«Ja, han venter paa Dig deroppe», svarede Kapitajnen.

«Saa maa De undskylde: saa skal jeg op og sælge Smør; men I kan vel nok more Jer lidt uden mig». Og idet hun gik, nikkede hun venlig til mig og sagde: «Vis Frøken Stein lidt omkring, Hansine, og lad hende ikke sidde her hele Dagen.»

Laura rejste sig og fulgte efter Fru Fosberg.

«Gaaer De op, Frøken?» spurgte Kapitajnen.

«Nej, jeg vil blot spadsere lidt her i Alleen.»

Kapitajnen syntes først at ville gaa med, men betænkte sig og blev staaende.

Et Øjeblik saa vi Alle Tre ned ad Alleen, og Fru Lund sagde: «Det er dog en sær, rokkende Gang, Karen har, især ved Siden af den lille, fixe Frøken Holm.»

Uden at bryde sig om, at Fru Lund talte,

sagde Kapitajnen til mig: «Har De ikke Lyst til at se Væxthuset, Frøken Stein?»

«Jo Tak», sagde jeg, «det vil jeg gjerne», og vi gik.

«Ja, saa bliver jeg her, til I komme tilbage», sagde Fru Lund.

«Ja, gjør De kun det og tag Deres Middagslur.»

Hvor det var morsomt at se dette dejlige, store Drivhus med den Mængde smukke, fremmedartede Blomster og Planter fra alle Verdens Lande. Dog, det Mærkeligste i Drivhuset var en ualmindelig stor Vinranke, som Kapitajnen ogsaa omtalte med sand Begejstring. Han fortalte, hvor han havde faaet Planten, hvor gammel den var, hvorledes han havde opelsket den, hvor fordringsfuld, ja hvor lunefuld en saadan Plante kunde være, «hvorledes den bliver Ens Herre, som Alt, hvad man holder for meget af», sagde han leende. «Men jeg forsikkrer Dem, Frøken, det er nødvendigt her paa Landet at have stor Interesse for Smaating. I Hovedstaden kan man endda drive med Behag, men driver man her paa Landet, bliver man Idiot.»

«Det vilde man vel ogsaa blive, hvis man

især i en ældre Alder Intet tog sig for i Kjøbenhavn», sagde jeg.

«Nej, ikke saa let. Menneskene bringe mere Liv og Udvikling til hverandre. Der er mere aandigt Liv i selve Atmosfæren i Hovedstaden. Men denne Ensartethed i Tankegang og Bestilling, denne ensformige Regelmæssighed, hvormed Tiden gaaer paa Landet, gjør Livet stillestaaende, irriterende stillestaaende, indtil man selv staaer stille — saa gaaer det. Nu er jeg ivrig Landmand og vilde slet ikke kunne trives i Kjøbenhavn. — Men sig mig, udbrød han, er De i Familie med Frøken Holm?»

«Nej, slet ikke; men vi er Skolekammerater og Veninder.»

«Ja, hun holder i det Mindste umaadelig af Dem; jeg har aldrig hørt en Dame omtale en anden med en saadan Kjærlighed og Beundring; hun stiller Dem jo op blandt Englene.»

«Ja, Laura overdriver altid», sagde jeg.

«Nu, det er ingen Fejl i mine Øjne — tvertimod — det har været mig kjært at høre hende tale saa varmt om Dem — og især nu forstaaer jeg det saa godt», tilføjede han galant.

Han viste mig nu nogle sjeldne Kactusser;

men dem havde jeg seet end smukkere i Lauras Værelse, sagde jeg.

«Naa, ja, det er sandt, jeg har givet hende nogle Planter, og hun har meget Held med Blomster.»

Vi gik nu ud i Frilandsdriveriet, som var meget stort. Her var store Anlæg af de forskjelligste Træer, Buskvæxter, Frugtespalier, en stor Stendysse med en Masse sjeldne Alpeplanter, og Alt afstukket og i samme Orden, som jeg havde seet det i botanisk Have i Kjøbenhavn. Lidt efter kom Fru Lund og da Kapitajnen blev kaldt bort af Havekarlen, fulgte hun mig omkring i Haven. Hun fortalte nu, hvilken udmærket Landmand og Gartner Kapitajnen var. «De kan tro», sagde hun, «Gaarden er mere end det Dobbelte værd nu, end da han kom til den. Saa, gjorde han et godt Parti, gjorde Karen det skam ogsaa.»

Vi vare imidlertid komne op paa Højen igjen og derfra saa vi Laura og Kapitajnen gaa i Alleen. Saa støttede Fru Lund Armen paa Bordet, lagde sit Hoved derpaa, og idet hun saa ned paa de to Spadserende, sagde hun: «Synes De ikke, at Frøken Holm og Kapitajnen ligne hinanden?»

«Nej, det er ikke faldet mig ind.»

«Ja, hun er en smuk Pige — og det synes Kapitajnen ogsaa.»

«Det er rimeligt», sagde jeg; «for det er hun ogsaa.»

Saa saa hun lidt efter dem igjen og vedblev: «Det er rigtig Skade, at han er gift.»

«Hvem?»

«Kapitajnen.»

«Men hvorfor det?»

«Jo, for ellers blev der nok et Par af de To», sagde hun med en Bevægelse med Hovedet ned mod Alleen. «Og de vilde ogsaa passe udmærket sammen, langt bedre end hans Kone. For Karen er en rar Kone; men Dannelse har hun jo ikke, og hun kan ikke saadan tale og forstaa Kapitajnen som Frøken Holm. Se nu, hvor de gaa og le og se paa hinanden. Og saa er Karen da ogsaa saa frygtelig styg.»

Jeg kunde ikke lide den Maade, hvorpaa hun talte, og jeg sagde ivrig: «Jeg synes slet ikke, Fru Fosberg er styg; der er noget saa Rart og Venligt ved hende, saa jeg synes rigtig godt om hende. Desuden, naar en Mand er gift, synes det mig underligt at tale om, at en Anden skulde passe bedre for ham. Jeg har ogsaa hørt af

Fru Jørgensen, at Kapitajn Fosberg og hans Kone leve meget godt sammen.»

«Ja, det véd Gud, de gjør, og jeg troer heller ikke, han mener Noget med sit Kurmageri til de unge Damer; men derfor er det dog ikke altid rart for en Kone at se paa.»

I det Samme kom Fru Fosberg og idet hun saa sig omkring, sagde hun hurtig: «Hvor er min Mand?» Fru Lund pegede ned i Alleen og sagde: «Der». Fru Fosberg saa et Øjeblik derned, saa vendte hun sig til mig og sagde: «Ja, lille Frøken Stein, hvis vi skal se Solnedgangen fra min Mands Vinduer, saa maa vi gaa op, inden det bliver for sent.»

Fru Lund sagde: «Vi vil da, ved Gud, have dem med dernede.»

«Aa, de kommer vel nok», sagde Fru Fosberg og gik. Men jeg blev staaende og kaldte paa Laura, og hun og Kapitajnen kom ogsaa strax, og idet jeg saa paa dem, syntes det mig virkelig, at de lignede hinanden, eller var det det livsglade, straalende Udtryk i Begges Ansigter, som gav Ligheden?

Fru Lund sagde: «Har De ikke snart faaet nok af at spadsere i den mørke Allee?»

«Mørk?» gjentog Laura og saa smilende tilbage paa Alleen.

«Naa, den var maaske ikke mørk nok?» sagde Fru Lund.

«Nej, ikke saa mørk som den Aften, De véd nok», sagde Kapitajnen.

«Aa, har De ikke glemt det endnu?» sagde Fru Lund gnavent og gik hurtigere.

«Hvad var det?» spurgte Laura nysgjerrig.

«Aa, det var en Aften her i Vinter, Fru Lund kom sent hjem fra Byen, og da hun finder Allélaagen aaben, vil hun skyde Gjenvej gjennem Alleen. Det er bælmørkt, Fru Lund løber Alt hvad hun kan og — løber i Armene paa en Mandsperson, som kysser hende. Fru Lund skriger Gevalt, Manden opdager sin Fejltagelse, siger: Fy for Fanden! og løber sin Vej. Fru Lund kommer besvimet op, gjør et farligt Spektakel, siger, der er Tyve og Røvere i Haven. Jeg ansaa dog ikke Røveriet for værre end, at jeg ventede til næste Dag med at opdage Ugjerningsmanden, og det viste sig at være Gartneren, som havde ventet en af Pigerne. Men troer De ikke, jeg maatte af med den ellers flinke Gartner, fordi han havde sagt: Fy for Fanden! istedenfor Tak ....»

«Det er ikke sandt; han var fordrukken.»

«Nej, Hansine, det maa Du ikke sige; men Du kunde ikke lide ham; derfor kom han bort», sagde Fru Fosberg leende, og vi lo Alle hjertelig med.

Fru Lund raabte til Kapitajnen, idet vi gik op ad Trappen til hans Værelse: «Ja, bi De kun, jeg griber nok Dem i Et eller Andet, og saa skal De ikke dø i Synden.»

«Fy for . . . .» raabte Kapitajnen leende tilbage til Fru Lund, som blev nede for at sørge for Theen.

Da vi kom op paa Kapitajnens Værelse, var Solen sunken ned i en stor, sort Sky, som laa Lag paa Lag, og som dens sidste Straaler omgav med gyldenrøde Bræmmer. I Luften svævede Masser af lette, rødmende Aftenskyer, som spejlende sig i Fjorden bragte hele Egnen til at ligge rødmende for Solens Fødder; kun Halvmaanen kom bleg og mat frem ovre bag Skoven. En let Taage laa over Engen, hvorfra den milde Aftenvind bar Duften af nyslaget Hø op til os. Alt var stille og tyst udenfor, og efter nogle Beundringsudraab tav ogsaa vi og stode i Stilhed og nød den smukke Udsigt. Saa gav Laura sig pludselig til at synge

med sin bløde, yndige Stemme: «Der staaer et Slot i Vesterled». Hun sang og reciterede endnu et Par romantiske Digte, endelig tav ogsaa hun, og vi sade Alle betagne af Aftenens Skjønhed. I Stilheden hørtes kun det regelmæssige, lidt snorkende Aandedrag af Fru Fosberg, som sad i Sofaen og sov. Maanen var imidlertid kommen frem og gjorde Udsigten i mine Øjne end smukkere. Jeg sad ved Vinduet nærmest Sofaen, hensunken i mine egne Tanker og Drømme. Ved det andet Vindu stod Laura og Kapitajnen. Efter en Stunds Forløb begyndte de To en dæmpet Samtale. Jeg hørte ham sige: «Er De træt, Frøken? Gik vi dog for længe i Alleen?»

«Nej, slet ikke. Er De?»

«Jeg? Nej, paa ingen Maade; for mig var det kun altfor kort.»

«Saa kan De jo fortsætte Turen, naar vi er tagne bort.»

«Ene frister Alleen mig ikke. Det véd De godt.»

«Nu, saa paakald Ønsker og Minder til Følge; de komme dog saa gjerne i Maa-aa-neskin», nynnede Laura.

«Tilfredsstille Ønsker og Minder Dem? Mig ikke; jeg vil have den varme Virkelighed.»

«Saa forvandl Ønskerne til Virkelighed.»

Han sukkede og sagde: «Ja, hvis man kunde det; men desværre, hvad man ønsker højest, tvinges man sommetider til at opgive.»

«Ja, Kvindens Lod er det at visne i Drømme og Ønsker; men var jeg Mand, jeg erobrede Maanen, hvis jeg fik Lyst til den.»

Han sagde Noget, jeg ikke hørte, men hvortil Laura svarede: «Saa er det, fordi han har mere Attraa end Villie og er ingen Mand.»

I det Samme gik Døren op, og Fru Lund kom ind og raabte: «Men hvor blive I dog af; Theen har ventet en hel Time; Vognen er kommen efter de unge Damer.»

Fru Fosberg vaagnede og skjændte, fordi Fru Lund ikke havde kaldt før, Fru Lund skjændte, fordi vi ikke havde passet Tiden, og i stor Hast drak vi The, fik Tøjet paa, sagde Godnat, og jeg skyndte mig ned til Vognen, da jeg huskede Fru Jørgensens Ord, ikke at lade Hestene staa for længe. Da Kapitajnen havde fulgt mig til Vogns, gik han op ad Trappen for at se efter Laura, som i det Samme kom ud af Døren. Han tog hendes

Haand, lagde den i sin Arm, men beholdt Haanden i sin; hun saa op paa ham, men slog strax Øjnene ned igjen; han bøjede sig lidt ned imod hende, og saaledes gik de langsomt ned ad Trappen. Han hjalp hende op i Vognen, knappede Læderet for Sædet og sagde halvhøjt: «Tak for Besøget, kom snart igjen», og saa kjørte vi.

Imod Sædvane var Laura tavs, og jeg talte heller ikke paa hele Hjemturen. Jeg havde moret mig saa udmærket; men den Tanke kom dog frem i mig, at Lauras Opførsel mod Kapitajnen var uforsigtig og kunde misforstaaes af hans Kone. Jeg forstod ikke rigtig, at hun kunde vedblive at være saa tankeløs; thi Andet var det ikke fra Lauras Side, og jeg ønskede ret af Hjertet, at den Rette snart maatte komme og gjøre Ende paa de «Narrestreger», som Fru Fosberg kaldte det.

Da vi kom hjem, vare Alle i Seng, og Laura vilde strax ind til sig selv; hun var træt, sagde hun. Da hun sagde mig Godnat, spurgte hun, hvordan jeg havde moret mig. «Udmærket», sagde jeg, «og Du?» — «Godt. Godnat.»

Jeg holdt hende et Øjeblik tilbage og sagde: «Hør, Laura, naar Du igjen besøger Fosbergs, saa

glem ikke, at Kapitajnen er Fru Fosbergs Mand og ikke hendes Søn.»

Hun vendte sig rask om imod mig og sagde: «Hvad mener Du med det?»

«Jeg mener, at han er noget vel opmærksom imod Dig, og det kan let misforstaaes.»

«Aa, saadan er han mod Alle; det var han jo ogsaa mod Dig.»

«Ja, men Maaden, hvorpaa han fulgte Dig til Vogns, var dog lidt aparte; for det saa ud, som om han enten var forelsket i Dig eller . . . .»

«Eller?»

«Eller han gjør Nar af Dig.»

Der kom pludselig et trodsigt Udtryk i hendes Ansigt; men det forsvandt strax, og hun sagde smilende, idet hun lagde Armen om min Hals: «Seer Du, der er Noget i Livet, som kaldes Romantikens, Poesiens Guld; det er hverken falsk eller gangbar Mønt; men det har sit eget straalende Værd. Sov Du kun rolig, min lille Dydspræst, saa gjør jeg. Godnat!»

Medens jeg klædte mig af, hørte jeg hende pusle om derinde, nynnende Sangen:

Om spanske Piger
Et Rygte siger,

At let ved Smiger
De give Kjøb . . .
Men naar de fanges,
Ja, naar de fanges,
Tralala . . la . . la . . la.

Da jeg var kommen i Seng, kom igjen Dagens Begivenheder frem i mit Sind. Jeg kom til at tænke paa flere af Fru Lunds Drillerier og Ytringer om Laura og Kapitajnen. Jeg saa igjen det Blik, hvormed Fru Fosberg havde seet efter dem i Alleen. Jeg kom igjen til at tænke paa Theodor og Klara, og jeg blev for Alvor urolig tilmode, og jeg fandt, at det var min Pligt paa det Indstændigste at raade Laura til Forsigtighed. Jeg stod derfor op, tog et Shawl om mig og aabnede Døren til Lauras Værelse og kaldte flere Gange paa hende, først sagte, saa lidt højere; men hun svarede ikke, hun sov, antog jeg. Saa lukkede jeg Døren sagte i, gik i Seng igjen og fortalte mig selv, at naar hun kunde sove saa trygt, kunde jeg vel ogsaa, og at det Hele maaske dog ikke var Andet end Spøg, at Laura var ældre og havde mere Forstand end jeg — og saa faldt jeg i Søvn.

Da jeg næste Morgen kom over i Stuen til The, blev jeg modtaget med det Udraab af Fru Jørgensen: «Har De kjendt Mage; Frøken Holm

vil ikke følge med os til Byen idag. At hun ikke kom op og hentede Dem, var fordi det var Løverdag og hun skulde opgjøre Ugens Regnskab for mig; men idag er der ingen Grund til at blive hjemme; Børnene kunne godt være fri idag.»

Laura stod ved Thebordet og saa noget bleg ud; hun sagde: «Jeg er ikke rask, jeg har ikke sovet inat».

«Har Du ikke sovet inat?» sagde jeg forundret. «Men Du sov jo som en Sten, da jeg var inde hos Dig iaftes.»

Hun blev blussende rød og sagde hurtigt:

«Naar var Du inde hos mig?»

«Da jeg vel var kommen i Seng, fik jeg Lyst til endnu at tale lidt med Dig, saa stod jeg op, aabnede Din Dør og kaldte flere Gange paa Dig, men Du var ikke til at raabe op.»

«Naa, Du var ikke inde?»

«Nej; men Du sov, det er vist.»

«Ja . . . . men jeg vaagnede tidlig og har Hovedpine. Du bliver da ikke vred, fordi jeg ikke følger Dig til Byen?» sagde hun blidt og lagde sin Arm omkring mig og saa saa kjærligt paa mig; «jeg er træt og — hviskede hun — trænger til at være ene.»

«Aa, nej, paa ingen Maade», sagde jeg.

Jeg var tværtimod glad derover, da det netop syntes at vise mig, at hun ikke brød sig om Kapitajn Fosberg; thi Fru Jørgensen tog med til Byen, hvor hun skulde træffe Kapitajnen, der skulde hjælpe hende med en Kornhandel. Fru Jørgensen vilde gjerne have Laura med, men hun lod sig ikke overtale. Da vi tog Afsked, sagde jeg: «Du vil altsaa ikke komme over og besøge os i Eftersommeren?»

«Nej Tak, jeg er altfor lykkelig her til at rejse herfra; men Du besøger mig til næste Aar igjen, ikke sandt?»

«Ja, med stor Fornøjelse, hvis Fru Jørgensen tillader det.»

«Vist vil jeg gjerne have Dem og helst paa længere Tid, lille Frøken, hvis Frøkenen der ikke er gift inden den Tid», sagde Fru Jørgensen, idet hun stødte til Laura med Armen.

«Gift! Nej, gift er jeg ikke, det kan De stole paa», sagde Laura og saa drømmende op i Luften.

«Det skal De ikke bande paa, min Bedste; det kan komme bag paa Dem som Juleaften paa Kjællingen», sagde Fruen og lo.

Ligesom vi skulde til at kjøre, kom Kapitaj-

nen ridende. Han havde været i Marken og havde saa redet her omkring for at følges med Damerne til Byen. Han udtalte sin Beklagelse over, at Laura ikke vilde med. Han blev holdende lidt og talte med hende, efter at vi vare kjørte; men da jeg ved Omdrejningen af Vejen vendte mig om for at sende min sidste Hilsen til Laura, som stod i Døren og viftede og kyssede paa Fingeren til mig, saa jeg ham komme efter os, tumlende sin Hest, saa den dansede sidelængs henad Vejen. Hvor Kapitajn Fosberg dog var smuk! Jeg husker ham saa tydelig, som han red der ved Siden af Vognen, i sin korte Snorefrakke og den lille Militærhue paa det sorte, krøllede Haar, snakkende, leende eller nynnende en Melodi til Hestens Trit.

Baade Fru Jørgensen og Kapitajnen fulgte mig til Diligencen. Her tog vi kjærlig Afsked, og jeg maatte love dem Begge at komme igjen til næste Aar. Det Sidste, jeg hørte, var Kapitajnens Raab: «Paa fornøjeligt Gjensyn, Frøken Stein!»

Jeg var kun én Dag hos Fætter Klausens efter denne Tur, da Moder ønskede mig hjem, saa jeg fik ikke fortalt ret Meget om min Morskab og alle de nye Mennesker, men dog nok til, at vi bleve enige om, at naar jeg kom næste Gang, skulde

jeg tage tidligere derhen. Jeg var forresten saa optaget af denne Udflugt, at jeg i lang Tid ikke talte om Andet hjemme. Moder blev meget glad over min Beretning om Laura og om de gode Forhold, hvori hun levede. Men da jeg kjendte Moders og især Tantes Mening om hende, talte jeg ikke meget om Kapitajn Fosberg, og det kom da ogsaa af, at hvad der et Øjeblik havde foruroliget mig, var fuldstændig forsvundet af mine Tanker.

Jeg skrev naturligvis strax til Laura for at takke for Opholdet og sende Hilsen til Alle, og et Par Breve til; men jeg fik intet Svar. Det var i Juli, jeg havde besøgt Laura. I November fik jeg Brev fra hende, hvori hun meddelte mig, at hun var bleven forlovet, at hun kom til Kjøbenhavn om c. 14 Dage for at kjøbe Udstyr og ordne sine Ting og holde Bryllup. Hun skrev endvidere: «Min tilkommende Mand er en Proprietær Rasmussen, en Halvfætter til Fru Jørgensen. Han er ingen fin Modeherre, men en solid Landmand. Da Ingen af os er ung og han har Hus og Hjem, er der ingen Grund til lang Forlovelse; derfor gifte vi os strax.»

Jeg tabte Brevet af Haanden af Forbavselse.

Jeg læste det nok engang for at se, om det ogsaa stod der. Og det stod der, kort og bestemt uden en eneste Straale af Glæde over Begivenheden. Da jeg talte med Moder derom, sagde hun: «Indlad Dig ikke paa Gjætning eller Forstaaelse af Laura, hun er uberegnelig. Lad os haabe, hun maa have Lykken med sig.»

Men da Tante hørte om Lauras Forlovelse, sagde hun: «Ja, sagde jeg det ikke nok; der maatte være en Mand i Farvandet, naar Laura Holm var saa fornøjet paa et Sted.»

Jeg blev utaalmodig og sagde: «Det er ikke sandt, Tante; han var der ikke dengang; saa havde jeg seet ham.»

«Du er en meget rar Pige, lille Sofie», sagde Tante; «men meget kløgtig er Du ikke, og dertil er Du saa forblindet af denne Laura, at Du hverken hører eller seer, om hun er nok saa koket.»

Jeg var saa vant til at blive kaldet dum, at jeg kun kom til at smile deraf og sagde: «Men selv om jeg nu var blind, saa havde den snakkesalige Fru Lund nok fortalt det. Laura var fornøjet, fordi Familien, hun var hos, holdt af hende og fordi hun virkelig holdt af dem igjen.»

«Ja vist, nej, saadanne forlibte Naturer bryder

sig ikke stort om Venskab, Du. Men se nu at finde paa noget Kjønt, jeg kan give hende i Brudegave.»

Denne Ytring formildede igjen min Vrede, og Tante og jeg vare gode Venner igjen.

Jeg ventede med stor Utaalmodighed, ja Spænding, kan jeg sige, paa Laura. Jeg var nysgjerrig efter at høre noget nærmere om denne store, overraskende Begivenhed og efter at se hendes Mand. Tre Uger vare gaaede, uden at jeg havde seet Noget til hende; da kom hun endelig en Dag, som hun plejede, i Mørkningen. Jeg blev saa glad ved at se hende, var saa ivrig med mine Lykønskninger og Spørgsmaal, at jeg ikke lagde Mærke til Lauras Tavshed, før Moder sagde: «Saa lad dog Pigebarnet faa Lov til at svare paa Noget ad Gangen, og ti lidt stille selv.»

«Ja, fortæl saa, Laura», sagde jeg, «saa vil jeg imidlertid tænde Lampen.»

«Aa nej, lad hellere være», udbrød hun; «for saa bliver det saa mørkt, naar jeg skal gaa.»

«Men bliver Du ikke hos os iaften?» spurgte Moder.

«Nej Tak, det kan jeg ikke; Tante Kruse venter mig, hun hjælper mig med mit Udstyr, og jeg har endnu endel at besørge.»

«Naar og i hvilken Kongelund skal Dit Brylup staa?» spurgte jeg.

«Paa Mandag Kl. 12 kjøre vi hen og blive viede, derfra til min Broder Ludvig, og om Eftermiddagen rejse vi hjem.»

«Paa Mandag! Og idag er det Fredag. Men hvor længe har Du da været her?»

«En otte Dages Tid; men jeg har ikke kunnet komme før. Min Forlovede kommer Søndag Morgen, og da han ikke kan undværes hjemme, maa Alt gaa i en Fart.»

Moder spurgte: «Er det en stor Gaard, Din Forlovede ejer?»

«Aa nej, ikke stor; men naar den bliver godt bestyret, kan det blive en god Gaard.»

«Hvor mange Tønder Land hører der til?» spurgte Moder, som selv havde boet paa Landet og vidste lidt Besked.

«Det kan ikke beregnes saadan ovre hos os, Fru Stein, hvor det Meste er Hede; vi agte at fede Kreaturer og sælge til Prangerne», sagde Laura forretningsmæssig og kort. Hun var stærkt forkjølet, var hæs og hostede af og til.

«Men, Laura», sagde jeg spøgende, «man skulde tro, Du havde været Landmandskone al

Din Tid og aldrig taget Dig Andet for end at fede Køer og gaa paa Marked med dem.»

«Hvad man gjør, maa man gjøre helt», svarede hun.

«Det er rigtigt, Laura», sagde Moder. «Sig mig, har Du kjendt Din Forlovede i længere Tid?»

«Nej, ikke længe; men naar man forlover sig, er det jo med den Hensigt at gifte sig, og hans Hjem trænger til en Kone, som kan styre Sagerne.»

Tildels for at afbryde Moders Spørgsmaal, som syntes at genere Laura, men ogsaa fordi det virkelig interesserede mig, spurgte jeg: «Hvorledes har den rare Fru Jørgensen det?»

Tasken, hun holdt i Haanden, faldt i det Samme paa Gulvet, og idet jeg lagde mig ned for at samle alle de Smaating op, som vare faldne ud, vedblev jeg: «Og den smukke Kapitajn? og begge Fruerne? Og er Datteren kommen hjem?»

Medens hun langsomt samlede alle Pakkerne sammen og puttede dem i Tasken igjen, sagde hun ligegyldig: «Det véd jeg ikke; naar man boer ti Mil fra hinanden, saa véd man ikke Noget om hinanden.»

«Men er Du ikke mere hos Fru Jørgensen?» udbrød jeg forundret.

«Nej, da jeg blev forlovet, tog jeg strax op til min Forlovedes Broder, som har en Gaard et Par Mil fra vor, for at lære hans Familie at kjende og sætte mig ind i Forholdene.»

Hun havde rejst sig, havde samlet Shawlet om sig, løste Hatten og bandt den igjen og sagde, noget afbrudt af Hoste:

«Om Kapitajnen — og — Familien véd jeg kun, at de er rejst til Italien. — Og saa vil jeg sige Dem Farvel, Fru Stein, og ønske, De maa leve vel!»

«Seer jeg Dig ikke mere? Kommer Du ikke op med Din Forlovede?» spurgte Moder.

«Jeg troer det ikke. De véd nok, Herrer holde ikke af Visiter; men kan jeg, saa kommer jeg.»

Jeg spurgte hende nu, om jeg maatte komme og gratulere hende.

«Ja, naar Du vil komme op til min Broder paa Mandag omtrent Kl. 2, saa er Du velkommen.»

«Skal jeg ikke komme og hjælpe Dig med Din Paaklædning, som vi lovede hinanden som unge Piger?»

«Nej tak, min Svigerinde hjælper mig.»

Hun tog nu en temmelig hurtig Afsked med Moder og gik. I Entreen var der Lys, og her

saa jeg, hvor daarlig og lidet lykkelig hun saa ud. Jeg lagde min Arm om hende og sagde: «Er Du syg, Laura? Er der Noget i Vejen? Savner Du Noget? Kan jeg ikke hjælpe Dig med Noget?»

«Der er Intet i Vejen. Jeg er kun lidt træt, det er det Hele», sagde hun undvigende.

«Det glæder mig», og idet jeg saa hende ind i Øjnene, sagde jeg: «Saa kom han dog, den Rette, før Du ventede.»

Med en heftig Bevægelse skubbede hun min Arm af sig, og idet hun trak efter Vejret, sagde hun: «Ja, han kom», og løb ned ad Trappen.

Lauras Væsen havde gjort et næsten uhyggeligt Indtryk paa Moder og mig, og især følte jeg det saa stækrt som Modsætning til vort sidste Møde. Moder søgte at trøste mig med, at hvad der end var hændet Laura, var det godt, at hun blev gift og kom ind i et arbejdsomt Liv. «Thi», sagde hun, «eget Hjem og huslige Pligter bringer Glemsel og Trøst for Meget i Livet.»

Lidt efter at Laura var gaaet, kom Tante hjem, og stor var vor Forundring, da hun fortalte, at hun havde mødt Laura, der begejstret havde fortalt hende saa Meget om sin smukke Mand, hans store Gaard og al den Herlighed, der ventede hende.

Næste Dag gik jeg op til Lauras Broder for at hilse paa hende og tale lidt med hende; men en Kone, som laa og vaskede Trapper, sagde, at der var Ingen hjemme, at Frøken Holm var hos Etatsraadens og var kun at træffe Mandag mellem 2 og 4.

Mandag henad Kl. 2 gik jeg altsaa derhen og blev vist ind i Salen. Det var et temmelig tarveligt Værelse paa to Fag. I Stuen var foruden unge Fru Holm, som præsenterede sig selv, hendes Moder, en aldrende Dame, som sad i Sofaen, lidt genert af sig, om af Situationen eller af sin egen Pynt, véd jeg ikke; saa var der to unge Piger: en Søster til Fru Holm og hendes Veninde. De stode ved Vinduet og hviskede og lo højt. Dernæst var der en Fru Beck, en tidligere Elev af Laura, som jeg havde seet for endel Aar siden. Hun havde tilfældig truffet Laura paa Gaden og hørt, at hun skulde have Bryllup denne Dag, og saa var hun kommen op med en Buket Blomster. Det var hele Selskabet. Paa Bordet foran Sofaen var der lagt en Dug, og nogle Tallerkener vare satte rundt. En lille Kransekage stod midt paa Bordet, og paa en Bakke stod en Flaske Vin og nogle Glas. Paa Klaveret, som jeg kjendte fra

vor Barndom, laa Brudegaverne. Moder havde paa det Bestemteste forlangt, at vi skulde give nyttige Ting i Brudegave, og det havde vi ogsaa gjort; men jeg havde dog i al Hemmelighed sendt hende Brudeslør, Myrthekrans, Buket og et Lommetørklæde. Jeg troede egentlig ikke, hun havde Brug for disse Ting; men det var mig en Fornøjelse at holde dette Ungdomsløfte.

Det varede noget længe, inden de kom fra Kirke. Fru Holm gik ud og ind, saa ud ad Vindvet, glattede paa Dugen, flyttede Tallerkenerne, drejede Kagen, for at Alt kunde se saa godt ud som muligt. Kl. 2½ kom Lauras Broder hjem og blev meget forundret over, at Brudeparret endnu ikke var kommet. Endelig kom de. De traadte ind i Stuen med hinanden under Armen, Laura i fuldstændig Brudedragt: hvid klar Kjole med langt Slæb, Slør, Krans og det Hele, saa mine Gaver vare dog komne tilpas. Hun saa ud, som om hun havde grædt; men nu var hun en glad og lykkelig Brud. Rasmussen var en middelhøj, bredskuldret Mand med rødbrunt Haar og Skjæg, graablaa Øjne, opstaaende Næse og en meget vejrslagen Ansigtsfarve. Han havde store Hænder, som især traadte stærkt frem i de hvide Handsker.

Laura vedblev at holde ham under Armen, medens hun forestillede ham for Fru Beck og mig, og hun sagde med Anstand: «Jeg beder undskylde, at vi komme saa sent, men vi maatte først op til Onkel og Tante; thi da de ikke fik Lov at gjøre mit Bryllup, maatte jeg love at komme derop, naar vi kom fra Kirke.» Hun vendte sig nu til Brudgommen og sagde: «Nej, se, der er flere Gaver endnu; ja, vi maa jo skaffe Plads til dem.«

Vi satte os nu tilbords, og der blev budt Chokolade og Kager omkring, Laura talte og lo hele Tiden; men jeg kunde dog ikke føle mig tilfreds ved dette Bryllupsgilde og denne Brudgom, som ikke talte et Ord. Da Brudeparrets Skaal var drukket, rejste Laura sig; hun skulde klædes om til Rejsen. Da hun var gaaet ud, kom jeg til at staa ved Siden af Rasmussen, og for dog at høre Noget om Lauras fremtidige Hjem, spurgte jeg, om hans Gaard laa smukt.

«Aa, nej, det troer jeg ikke. Den ligger nedenfor en stor Lyngbanke, som hytter os for Vestenvinden; det er sgu det Kjønneste ved den.»

«Er der stor Have til Gaarden?»

«Have? Nej, det er der sgu inte Meget af paa den Kant af Landet.»

Laura kom nu ind for at hente Noget; men da hun saa, jeg stod og talte med ham, kom hun hen til os og sagde: «Hvad staa I To og tale om?»

«Jeg spurgte, om der var Have til Eders Gaard.»

«Ja, det er der rigtignok», sagde Laura.

«Er der Have?» sagde han. «Hvor er den? Kalder Du de opløbne Pilekviste, som staa paa Gjerdet, for Have?»

«Det forstaaer Du Dig ikke paa, min Ven», sagde hun og lænede sig op til ham; «lad Du mig have været der et Par Aar, saa skal der nok blive Have.»

«Ja, for mig gjerne», sagde han, idet han klappede hende paa Skulderen; «men det bliver nok mest Marhalm, Du faaer i Din Have.»

Laura bad mig nu undskylde: det var blevet saa sent, og de havde endnu endel at bestille. Jeg tog derfor Afsked med ham og bad ham besøge os, naar han igjen kom til Kjøbenhavn; han takkede, «men», sagde han, «det er første Gang og bliver nok vel ogsaa sidste Gang, jeg kommer hertil.»

Laura fulgte mig ud. Da vi havde kysset

hinanden til Farvel, og jeg endnu engang havde ønsket hende al Lykke og Velsignelse i hendes nye Liv, sagde jeg grædende: «Laura, det gjør mig ondt at skilles fra Dig, lad mig høre fra Dig engang imellem: husk, vi have elsket hinanden, fra vi vare Børn, og fra min Side er det uforanderligt.»

Med det underlig stirrende Blik, som jeg kjendte saa godt, sagde hun: «Naar man gifter sig, maa man helst opgive sin Fortid og lukke sig helt ind i Fremtiden; saa agter jeg at gjøre. Lev vel!»

Jeg har saa ofte hørt sige, at Giftermaal ophæver Venindeskab, tildels af Skinsyge fra den ugifte Parts Side. Det var ikke Tilfældet her; det var det Haarde, Kolde, Uforstaaelige ved Lauras Væsen og Forhold, som skilte os ad og satte en Sky mellem mig og den Lysskikkelse, som hun altid havde været for mig. Jeg gik ikke ud til Skibet for at sige hende Farvel: jeg kunde ikke taale at se hende mere, jeg ønskede at glemme hende, som hun nu var, og i lang Tid undgik jeg at tale om hende, og heller aldrig hørte jeg Noget fra hende.

Der gik nu nogle Aar, i hvilke jeg ikke kom

til Jylland, og underligt nok, jeg brød mig heller ikke stort derom; jeg var ligesom blevet gammel ved Lauras Giftermaal. Først var det Sygdom hos de gamle Klausens, saa Tantes fleraarige Svagelighed og Sygdom, som endte med Døden, der bragte Klara i flere Aar i Træk her til Byen. Jeg havde kun gjort en kort Tur derover for at staa Fadder til Klaras lille Pige. Da jeg sex Aar efter atter besøgte dem paa længere Tid, var Klausen blevet Postmester i en større By længere Nord paa. Jeg havde vel været der en otte Dages Tid, da vi en Dag paa en Kjøretur kom forbi en Bivej, som løb ind mellem Bankerne, og saa sagde Klausen: «Véd De, Sofie, at derinde et Sted boer Deres gamle Veninde, Laura Holm?»

«Nej, virkelig?» udbrød jeg, «og det siger De mig først nu!»

Ved Tanken om, at jeg var hende saa nær, vaagnede min gamle Kjærlighed til hende igjen, og jeg følte formelig Længsel efter hende.

«Jeg maa endelig ud til hende. Ikke sandt, De kjører mig nok derhen; eller er det ikke længere, end at jeg kan gaa? Jeg troede forresten, de boede længere Vest paa.»

«Det gjør de ogsaa», sagde Klausen, «det vil

sige, Gaarden ligger lidt længere ude; men den hører dog ind under mit Distrikt, en Milsvej herfra. De har det meget smaat, og det er et Spørgsmaal, om Besøget vil være en Glæde for nogen af Parterne.»

«Stakkels Laura», sagde Klara, «det var en daarlig Mand, hun fik. Hun har havt et tungt Liv.»

«Ja, men hvor smaat de saa have det, vil jeg besøge hende. Gjør mig den Tjeneste at kjøre mig derhen.»

«Ja, naar De endelig vil; saa kan vi kjøre derud imorgen Eftermiddag. Klara og jeg skylde dog et Besøg i Præstegaarden der i Nærheden, saa sætte si Dem af ved Rasmussens og tage Dem paa igjen, naar vi komme tilbage.»

Da vi kjørte næste Dag, sagde Klausen til Kudsken, at han skulde holde ved Klitvejen. Det var en ganske smal Bivej, han holdt ved, næsten kun en Sti, hvoraf man kun saa Begyndelsen, da den strax tabte sig inde mellem Lyngen.

«Her maa De stige af», sagde Kudsken; «ved den første Omdrejning seer De Gaarden; De kan ikke tage fejl; der er kun den samme.»

Klausen sagde: «Skulde der nu Ingen være

hjemme, saa kom over i Præstegaarden, som De seer der lige ved Vejen. Komme vi først, vente vi, men længer end en Time maa De ikke blive borte.»

Ved den første Omdrejning af Vejen laa der ganske rigtig et Hus, men der kunde det dog ikke være. Det var et lille, gammelt, faldefærdigt Bondehus, naturligvis med Straatag; men dette laa kun fast paa en Del af Huset; det Meste hang i Pjalter omkring det. Der var et Par smaa Udhuse, hvoraf det ene slet intet Tag havde og saa ud til at være et Tørvehus. Det andet var noget større, tækket med nogle Lægter og derover Lyng. Stedet var omgivet af et gammelt Stengjerde, ved hvilket der stod nogle forkrøblede Piletræer, som strakte deres strittende, bladløse Grene tilvejrs. Jeg stod længe og saa mig om; men der var intet andet Sted at øjne. Da opdagede jeg pludselig et Fruentimmer, som stod og lænede sig til Stubben af et gammelt Piletræ. Hun stod med Haanden under Kinden og saa ud over Bankerne. Hun var saa fordybet i sine Tanker, at hun ikke hørte mig, før jeg var lige ved hende og spurgte, om det var der, Rasmussens boede. Hun vendte sig om, og trods de fattige Klæder, de indfaldne

Kinder og det graanende Haar, kjendte jeg hende dog, og vi udbrød paa engang: Laura! — Sofie! — Overraskelsen betog os Glæden ved Gjensynet. Laura talte først. Idet hun trak Tørklædet sammen om den bare Hals, sagde hun: «Saa Du er kommen her paa Egnen?»

«Ja, min Fætter er blevet Postmester i V., og da jeg hørte. Du boede saa nær ved, vilde jeg dog besøge Dig. Boer Du her?»

«Ja, men vi have solgt Gaarden, og til vi nu kunne faa Noget igjen, blive vi her. Den skal bygges op til Foraaret.»

«Men kan I bo her om Vinteren», spurgte jeg, da jeg ved at komme nærmere saa, at Murene vare nær ved at falde ind.

«Aa, nei, inden Vinteren faa vi nok kjøbt en større Gaard.»

Medens vi stod og talte sammen, kom der en lille Dreng ind bag om Huset. Hele hans Paaklædning bestod af et Par korte Buxer og en Skjorte. Paa Hovedet bar han en Sæk Spaaner, større end han selv. Han smed Sækken paa Jorden foran Huset, satte sig paa den og raabte: «Mo'er, her er Spaaner!» Laura vendte sig om og sagde: «Men kommer Du slæbende med Sæk-

ken? Og hvordan er det, Du seer ud? Gaa ind. Gaa ind til Maren og bliv vasket.»

«Er det Din Søn, Laura?» spurgte jeg. «Hvad hedder han? Kom hen til mig, min lille Ven, og lad mig se paa Dig.»

«Nej, vist ikke. Gaa ind og bliv vasket.»

Drengen stod med Hænderne paa Ryggen og saa op paa hende, som om han ikke forstod, hvad hun sagde. Laura blev heftig og sagde:

«Hører Du? Gjør som jeg siger!» Han tog nu fat i Sækken og vilde tage den med, men Laura sagde: «Lad den ligge, skynd Dig ind!»

«Men, Herre Gud, Laura, hvorfor lod Du mig ikke snakke lidt med Drengen; det vilde have glædet mig.»

«Nej, ikke naar han seer saadan ud — en anden Gang.»

Hun havde ikke med et Ord budt mig inden for Gjerdet, og det var tydeligt, at hun ikke ønskede mig ind; jeg sagde derfor Farvel og tilføjede: «Jeg bliver endnu i otte Dage i V. Vil Du ikke komme op og besøge mig og tage Din Søn med? Det vil glæde os Alle at se Dig. Jeg skulde ogsaa hilse Dig baade fra Klara og hendes Mand.»

Hun fik ikke Tid til at svare; thi i det Samme kom der en Person, der saa ud som en Daglejer, og gik tæt forbi mig ind ad den Aabning i Gjerdet, hvor der engang havde været et Led. Da han var ved Siden af os, sagde Laura: «Rasmussen, det er Frøken Stein, som var med til vort Bryllup.» Uden at se paa mig lettede han lidt paa Huen og sagde: «Er der nogen Mad til mig?» og gik ind i Huset. Jeg hørte ham mumle Noget som: drive, holde Faddersladder.

«Jeg maa skynde mig ind», sagde Laura nu; «naar han kommer hjem fra Marken, er han træt og gnaven. Farvel, hils Din Kusine.»

«Farvel, Laura; kommer Du saa op til mig, inden jeg rejser?»

«Ja, maaske», raabte hun og løb ind, og jeg hørte Trætøflerne klappre efter hende.

Jeg gik langsomt den samme Vej tilbage til Landevejen, og der vedblev jeg at gaa op og ned. Jeg var tilmode, som om der havde ramt mig en Ulykke. At Lauras Forhold vare ulykkelige, og at hun følte det, var mig klart, jeg lod mig ikke mere narre af hendes Fremstilling. Naar jeg tænkte paa, at hun var gaaet ind ad den Dør, ind til den Mand, overfaldt der mig en Gysen, en

Rædsel. Da Klaussens kom, udøste jeg mit Hjerte for dem. Jeg fortalte, hvad jeg havde seet, hvilke forfærdelige Forhold Laura levede i, og bad Klausen hjælpe mig til at forandre dem. Det lovede han, og vi bleve enige om, at naar Laura kom op til os, skulde vi tale med hende og tilbyde hende Hjælp. Men vi ventede hver Dag forgjæves, Laura kom ikke. Dagen før jeg rejste, fik jeg Klausen til at tage ud til hende for at tale med hende; jeg tænkte, at Manden maaske havde forbudt hende at komme. Men min Fætter kom hjem med uforrettet Sag; han havde truffet hende paa samme Plads, som jeg havde beskrevet, og da han havde tiltalt hende og ytret Noget om at hjælpe hende, havde hun vendt sig om og var uden at svare gaaet ind. Der var altsaa Intet at gjøre. Da jeg rejste hjem, bad jeg Klara holde vaagent Øje med Laura og hendes Forhold og lade mig vide, hvis der hændte Noget, Godt eller Ondt.

Da jeg kom hjem og havde fortalt Moder det Hele, skrev jeg med hendes Samtykke et Brev til Laura, hvori jeg tilbød hende et Laan, hvis hun trængte dertil. Jeg sendte Brevet til Klausen og bad ham sørge for, at det kom i hendes egne Hænder. Men der kom intet Svar. Saa opgav

jeg det. Men jeg glemte hende ikke, og i Vinterens Løb, i de mørke, kolde Nætter, tænkte jeg mangen Gang med Sorg og Angst paa hende og hendes lille Dreng. Og hver Gang jeg skrev til Klara, spurgte jeg til Laura; men Klara havde Intet at melde om hende.

Da kom der i Slutningen af April Brev fra Klara, hvori hun skrev: «Kom endelig, saa snart Du kan, hvis Du endnu troer at kunne gjøre Noget for Laura; hun er kommen til at bo i et af Sognets Huse. Hendes Forhold ere ganske forfærdelige. Hendes lille Dreng døde i Vinter, og Manden er paa Hospitalet; selv er hun dødssyg og i den yderste Fattigdom; men hun vil ikke modtage Hjælp af Nogen. Maaske kan Du dog gjøre Noget; men kom snart, der er ingen Tid at spilde.»

Moder og jeg vare strax enige om, at jeg skulde rejse. Det nødvendigste Tøj blev pakket, og Resten vilde Moder sende efter mig.

Dagen efter at jeg var kommen til V., gik jeg ud til Laura, som boede i et lille Sted tæt udenfor Byen. Klara fulgte med for at vise mig det. Hun fortalte, at der var en Dameforening der i Byen, som plejede og understøttede trængende

Syge, at et af Medlemmerne havde været hos Laura og tilbudt hende Hjælp; men hun havde paa en temmelig kort Maade frabedt sig den. Klara havde ogsaa sendt deres egen Doktor til hende, men hun havde knap villet svare ham; men da hun netop, medens han var der, havde faaet et Anfald af sin slemme Hoste, havde han foreskrevet Noget, som Klara havde besørget til hende; men om hun havde taget det, vidste hun ikke. Da vi næsten vare ved Huset, gik Klara tilbage, og jeg gik ene derhen. Det var et lille Sted med en Dør paa Midten og to Fag smaa Vinduer paa hver Side. Jeg spurgte en Kone, som netop kom ud af Døren, om Madam Rasmussen, og fik det Svar: «Ja, den Stakkel, hun sidder derinde.» Da jeg kom lige fra Sollyset ind i Stuen, var der saa mørkt, at jeg i Begyndelsen Intet kunde se. Jeg hørte en hæs, skrattende Stemme sige: «Hvem er det?» Jeg opdagede nu, at der henne i en Krog sad et Menneske, og da jeg vidste det, gjenkjendte jeg ogsaa Laura i den Person, som sad indsvøbt i et gammelt Shawl, lænende sig op til Muren og stirrede næsten vildt hen paa mig. Da jeg nærmede mig, sagde hun endnu engang: «Hvem er det?» Jeg betvang den Smerte, som

jeg følte ved at se hende saaledes, og jeg sagde saa rolig som mulig: «Goddag, Laura. Hvordan har Du det? Kjender Du mig ikke?»

«Nej», sagde hun og lukkede sine Øjne.

«Du plejede tidligere at kjende mig paa Stemmen; men se nu paa mig, og Du vil nok kunne kjende Din gamle Skolekammerat.» Hun aabnede ikke Øjnene og svarede ikke.

«Du vil altsaa ikke kjende mig?»

«Nej, og nej», sagde hun vredt og vendte Hovedet mod den anden Side.

«Laura, lad mig have den Glæde at hjælpe Dig lidt i Din Sygdom, som Du hjalp mig, da vi var Børn.»

«Jeg vil ingen Hjælp have; jeg har dog vel Lov til at dø her i min Krog uden at blive plaget af Eders Skillingsgodgjørenhed. Jeg vil ikke være den Stige, hvorpaa I Dagdrivere kravle op i Himlen.»

Paa en Stol ved Siden af hende stod en Kop Mælk; jeg flyttede den og satte mig. Hun vendte sig og sagde: «Lad mine Ting staa og gaa Din Vej. Lad mig have Fred!»

Jeg sagde: «Kan Du huske, Laura, at Du

engang sagde, at jeg var i Stand til at elske uegennyttig?»

«Aa, jeg har sagt saa Meget, der lød kjønt; det skal Du ikke prale med.»

«Jeg siger det heller ikke for at prale, men for at minde Dig om, at Du engang holdt af mig og troede paa mig. Tænk paa dem, Du engang har elsket og været god imod. Hører Du? Tag nu imod min Haand.»

Hun svarede ikke.

«Tænk paa Din Moder og paa Din lille Dreng; ham havde Du maaske beholdt, havde Du ikke været saa haard, da vi sidst mødtes.»

Hun strakte Haanden ud og sagde: «Lad de Døde have Fred. Barnet ønsker jeg ikke tilbage for Alt i Verden. Hvad Menneske troer Du der var blevet af det Barn, som, fra det hvilede under mit Hjerte, til det hvilede under sit Liglagen, blev næret med Had, Elendighed og Forbandelse over den hele Verden!»

Stemmen var blevet noget mildere, og jeg sagde nu: «Du er syg, Laura, lad mig pleje Dig; den kolde Mur, Du sidder ved, gjør Dig Skade; Du trænger til Varme. Kom, lad mig hjælpe Dig iseng.»

Jeg rejste mig og gik hen til Sengen. Men nu raabte hun: «Bliv fra min Seng, rør den ikke! . . . Dog, se den kun», sagde hun i det Samme med en haanlig Latter, «se kun al Elendigheden; jeg er dog kjed af at dække den mere. Fra min tidligste Barndom har jeg dækket baade de synlige og usynlige Pjalter. Den skjønne Lærdom kan jeg takke min fornemme Tante for. Se Dig kun om, se kun i Sengen, der er ikke Andet end Halm. Jeg har ikke Brødet i Huset og ikke en Skilling at kjøbe for. Jeg er dødssyg, og jeg vil ikke have en Haandsrækning til at forlænge Livet en Time, om jeg kunde.»

Hun standsede lidt og trak Vejret dybt; saa vedblev hun, afbrudt af Hoste og Stønnen: «Og nu til det andet Skrifte. Min Mand er en ussel, elendig Person, og jeg har foragtet ham, saa længe jeg har kjendt ham.»

«Men hvorfor i al Verden giftede Du Dig da med ham?» spurgte jeg baade forundret og forskrækket.

«Aa, jeg havde giftet mig med Skarpretteren, om han havde budt sig til dengang. Jeg elskede en Anden, elskede ud over al Fornuft, og af Fortvivlelse og Trods giftede jeg mig. I Begyndelsen

gik det nogenledes; men saa kom Fortvivlelsen dobbelt tilbage. Og hver Nat i disse sex lange Aar har jeg tilbragt med at mindes, græde, hade og ønske Ondt over dem Alle.»

Jeg tog hendes Hoved, lagde det op til mig, klappede hende og sagde: «Stakkels, lille Laura!»

Men hun skød mig bort og sagde: «Der er Mere endnu, hør først Alt, inden Du kjæler for mig. Oh, det gjør ordenlig godt at faa det skreget ud engang: Det var Kapitajn Fosberg, jeg elskede, og han elskede mig igjen; men saa svigtede han mig . . . og istedenfor at holde sit Løfte, saa skrev han . . .» Hun klemte Hænderne mod Brystet og vendte Ansigtet helt ind mod Væggen.

Jeg slog forfærdet Hænderne sammen og udbrød: «Kapitajn Fosberg! En gift Mand, Laura!»

«Ja, slaa kun Kors for Dig, Du fromme Due, som er opfødt med Bibelsprog og Skriftsteder. Gift! Hm! — Med en Kone, som han ikke elskede og aldrig havde elsket, og som ikke passede til ham. Han elskede mig, jeg véd det trods Alt, trods hans Brev . . . som slog alt det Gode ihjel i mig. Men det véd jeg, at var han og jeg blevne gifte, saa var alt det Bedste i os kommet frem, Vi vare blevne gode og lykkelige Mennesker, som

havde spredt Velsignelse rundt om os helt ud til kommende Slægter. Og derfor havde vi Ret, trods alle Lovsteder, over hende, som stod imellem os . . .»

«Stod imellem!» afbrød jeg hende. «Hun var i sin lovlige Ret. Vilde Du have veget Pladsen eller taalt noget Lignende?»

«Aa, Du véd kun lidt, hvad jeg har taalt. Jeg havde ikke været et halvt Aar gift, da jeg traf . . .» Hun stødte med Foden til den Sten, som tjente hende til Skammel, saa den fløj henad Gulvet. «Oh, der er ikke den Sorg eller Haan, jeg ikke har lidt. Og hans Brev — hans Brev!»

«Hvad stod der i Brevet, Laura?»

Hun trak Vejret hurtig, lagde Hovedet tilbage og vedblev at gnide det opad Muren. «Om jeg kan huske det! Det var et Par Dage efter den Aften . . . den sidste Gang, jeg saa ham; han havde taget sin Beslutning, vi havde talt om Meget — om en fælles Fremtid — om den Lykke, der ventede os — om Alt, hvad der var os kjært. To Dage efter kom der Brev fra ham; men istedenfor Underretning om, hvad jeg havde ventet, stod der: «Jeg kan, maa og vil ikke elske Dem, og jeg gjør det ikke.» Og det var ikke sandt;

det kan ikke være sandt; troer Du vel?» Og for første Gang saa hun paa mig, og saa bedende, saa bønlig, som om Alt var afhængigt af mit Svar.

Jeg tog hende igjen i mine Arme og sagde saa mildt, som jeg kunde: «Jeg troer, han har elsket Dig, Laura; men betænk dog, at han var gift, og at hans Pligt . . .»

«Hans Pligt!» afbrød hun mig med Heftighed, «havde han da ingen Pligter mod mig?»

Jeg sagde uvilkaarlig: «Nej.»

«Jo, han havde. Det forstaaer Du Dig ikke paa. Men paa en eller anden Maade har hun tvunget ham til at opgive mig. Men én Glæde har jeg havt i min lange Dødstid; det var, da Datteren døde. Det ramte . . . oh, det véd jeg, det gjorde», sagde hun, idet hun lukkede sine Øjne. «Men dengang har han tænkt paa mig, og . . . og især hende har det ramt, for hvem Barnet var en Afgud. Det er mig en sand Trøst at tænke derpaa.»

«O, Laura, betænk, hvad Du siger; husk dog paa . . .»

«Spar Dine Ord», afbrød hun mig; «jeg har betænkt. Jeg véd, at jeg om ganske kort Tid

skal staa for den Dommer, der ikke dømmer som Menneskene: alene efter hvad Ondt jeg har gjort, men ogsaa efter hvad Ondt der er tilføjet mig; men jeg husker ogsaa, og i min sidste Stund vil jeg huske mit Had til hende og ønske . . .»

«For Guds Skyld, Laura», sagde jeg og lagde min Haand paa hendes Mund, «tal ikke saadan, lad ikke Dit Had følge Dig ind i Evigheden! Betænk dog ogsaa, at hun for længe siden er gaaet bort; hvad skal Dit Had ved hendes Grav!»

Hun foer pludselig op, greb med begge Hænder om Hovedet, stirrede paa mig med vidt opspilede Øjne og sagde: «Er hun død?» Og i samme Øjeblik sank hun livløs sammen i mine Arme.

Jeg raabte og skreg om Hjælp, og Konen fra Stuen ved Siden af kom løbende ind. Jeg troede i Begyndelsen, at Laura var død, og jeg raabte i Forfærdelse: «Jeg har dræbt hende!», men Konen sagde, at hun før havde havt saadanne Anfald, og at hun kom sig nok igjen. Hun hjalp mig med at lægge hende hen paa Sengen, og noget efter vaagnede hun ogsaa, men med heftigt Ildebefindende. Konen bragte nu den Medicin, Doktoren havde foreskrevet, sidst han var der, og halvt med

Tvang, halvt med det Gode fik vi hende til at tage en Skefuld. Konen hentede et Par Puder fra sin Seng, saa Laura fik et lidt bedre Leje. Da hun saa havde faaet endnu engang af Draaberne, sank hun langt om længe hen i en Slags Søvn eller Døs.

Jeg bad nu Konen, som syntes at holde af hende — det var den samme, jeg havde mødt, da jeg kom — om at blive hos hende, til jeg kom tilbage. Jeg skyndte mig, alt hvad jeg kunde, op til Klara, fortalte, hvad der var hændet, kun ikke, hvorom det var, vi havde talt, og bad hende sende alt Fornødent ud til Laura; thi at flytte hende kunde der ikke være Tale om. Derfra løb jeg til Doktoren og bad ham komme snarest mulig, og saa ud igjen til Laura. Hun laa, som da jeg forlod hende; dog syntes det mig, Søvnen var lidt roligere. Noget efter kom Klara med en Vogn med Sengklæder og forskjellige andre Ting. Saa hjalpes Konen og jeg ad med at bære hendes Seng ind i Lauras Stue, og da vi havde redt en blød og magelig Seng, bar vi Laura hen paa den, uden at hun mærkede det. Men medens jeg sad og saa paa hende, forekom det mig, at Legemet selv i Søvne følte den Hvile, det vist længe havde

trængt til. Om Eftermiddagen kom Doktoren. Han følte hendes Puls, undersøgte hende saa godt han kunde, rystede paa Hovedet og gik. Jeg fulgte ham ud og spurgte, om der var noget Haab.

«Haab?» sagde han; «ja, om hvad?»

Jeg fortalte nu ogsaa ham, hvad der var skeet, og spurgte ham med Angst, om han troede, at det havde forkortet hendes Liv.

«Aa, nej», sagde han, «men det kan jo i alt Fald Ingen gjøre ved. Stakkels Kone! Medicin for hende faaes ikke paa Apotheket. Hun er for udpint. Kommer Hosten igjen, saa giv hende Draaberne og forresten godt at spise.»

Jeg gik ind igjen og satte mig ved Foden af hendes Seng. Det var blevet mørkt, og jeg havde tændt en lille Lampe. Jeg sad og græd baade over hende og over mig selv, over min Uforsigtighed nu idag; men især bebrejdede jeg mig, at jeg ikke, dengang jeg besøgte hende og dog saa, hvad der foregik, havde taget mig for Alvor af hende. istedenfor at jeg af Skjødesløshed eller let Sind havde overladt hende til sig selv. Og hvad jeg nu kunde gjøre, det vilde jeg; det lovede jeg mig

selv: om ikke Andet, saa værne om hende indtil Døden og i Dødsøjeblikket.

Ud paa Aftenen vaagnede hun, følte paa Sengen, saa sig om, og da hun saa mig, sagde hun svagt: «Sidder Du der endnu?»

Jeg sagde: «Generer det Dig, Laura? Er Du vred paa mig?»

«Vred? O, nej, nej, nej», sagde hun sagte og lukkede Øjnene igjen.

Jeg bad hende nu drikke lidt Mælk, inden hun sov igjen. «Ja, ja, jeg skal nok», sagde hun som et Barn, der er angst.

Jeg rejste hende lidt op; hun var saa mat, at hun ikke kunde løfte en Haand; men hun sagde dog, at hun havde det godt, bedre end hun havde havt det i lang Tid. Jeg lagde hende sagte ned igjen og kyssede hende. Hun saa op og sagde: «Hvorfor græder Du, Sofie? Græd ikke over mig; jeg er det ikke værd.»

«Jeg græder ogsaa over mig selv: jeg er saa bedrøvet over, hvad jeg kom til at tilføje Dig idag.»

«Det skal Du ikke fortryde. Tvertimod. Sig mig: naar . . . naar døde hun?»

Jeg huskede mig om og sagde: «Det er vist en halvandet Aars Tid siden.»

«Saa længe? Hvad døde hun af?»

«Det véd jeg ikke.»

«Hvor hørte Du det?»

«Det stod i Aviserne. Derfor troede jeg ogsaa, Du vidste det.»

«Nej, jeg har ingen Aviser seet i de senere Aar. Hvem? . . . Hvad stod der?»

«Det kan jeg ikke huske; men han bekjendtgjorde det temmelig kort, det husker jeg.»

«Ham har Du vel ikke seet?»

«Nej, ikke siden dengang.»

«Dengang! Siden dengang! — Ja, hvilken Gang?»

Og nu laa hun længe saa stille, som om hun sov, og jeg faldt ogsaa i Søvn og vaagnede først henad Morgenstunden. Idet jeg slog Øjnene op, laa hun og saa paa mig. Jeg rejste mig hurtig og spurgte, hvordan hun havde det, om hun havde været længe vaagen, hvorfor hun ikke havde kaldt paa mig. Hun havde det bedre, sagde hun, hun havde ogsaa sovet noget, hun var kun saa mat. Jeg fik nu kaldt paa Konen, fik varmet Mælk til hende og puslet Sengen lidt; thi at faa hende op

var ikke tænkeligt. Da jeg var færdig dermed, sagde hun: «Tak, Sofie, hvor Du er god imod mig!» Der var kommet noget saa Hjælpeløst og Rørende i hendes Stemme og Blik, at jeg knap kunde holde Taarerne tilbage, hvergang hun saa paa mig. Jeg søgte at beherske mig, satte mig paa Sengen, tog begge hendes Hænder i mine, talte til hende som til et lille Barn og sagde, at naar hun blot vilde være kjønt taalmodig og rolig, saa vilde hun snart blive rask igjen. Hun tav lidt; saa sagde hun: «Troer Du, at hun har følt megen Sorg, har lidt meget, inden hun døde?»

«Ja», sagde jeg, «Tabet af Datteren maa jo have været hende en stor Sorg.»

«Ja, men det havde jeg ingen Skyld i, vel?» sagde hun ivrig og saa ængstelig spørgende paa mig.

«Nej, nej, Laura, det mente jeg heller ikke.»

«Men troer Du, hun har følt stor Sorg over . . . over det Andet?»

Jeg var saa bange for igjen at bringe hende i Sindsbevægelse, og jeg sagde: «Det véd jeg ikke, Laura; men anstreng Dig nu ikke ved at tænke for meget derpaa; nu føler hun jo ingen Sorg mere.»

Hun sukkede dybt og sagde: «Hun er lykkelig. . . . Mon ogsaa al Sorg er glemt og tilgivet, naar man er død?»

«Ja, det troer og haaber jeg for vist«, sagde jeg. «Men læg Dig nu stille hen igjen; det har Du bedre af.» Hun vendte ogsaa Hovedet om og laa det meste af Dagen, som om hun sov. Doktoren kom, men hun slog ikke Øjnene op. Da jeg fulgte ham ud og spurgte ham, hvad hans Mening var, sagde han: «Det Samme som igaar; men det kan jo vare Dage, en Ugestid, inden Lyset gaaer ud.» I Middagsstunden gik jeg hjem til Klausens, og jeg maatte love dem at komme hjem at sove om Natten, hvis hun ikke blev daarligere. Da jeg kom ud til hende om Eftermiddagen, sagde Konen, at hun havde spurgt flere Gange efter mig. Jeg skyndte mig ind til hende og spurgte, om hun ønskede Noget, om hun havde savnet mig. Hun klappede min Haand og sagde: »Nej, jeg vilde blot sige, at Du maa ikke blive herude i Nat — jeg kan godt ligge ene — jeg skal nok sove — naar jeg blot véd, Du kommer igjen imorgen.» Det lovede jeg hende, men antog dog, at det ikke var for den Sags Skyld, at hun havde været utaalmodig og spurgt efter mig.

Endelig, da jeg sagde hende Godnat, holdt hun mig tilbage, saa paa mig, som om hun vilde sige Noget, men lukkede Øjnene igjen. Jeg satte mig paa Sengen og ventede. Endelig sagde hun:

«Troer Du paa, hvad der staaer skrevet, at Gud tog imod Ofret og opfyldte hans Bøn?»

Jeg studsede lidt over Spørgsmaalet, men sagde derpaa efter min Overbevisning: «Ja, forstaaet paa rette Maade, troer jeg det.»

Efter en lille Tavshed sagde hun igjen: «Siden igaar er det blevet saa underligt for mig. Jeg har tænkt og tænkt saa meget. Din Moders Ord, at Ens egne Gjerninger slaa igjen, har jeg ogsaa tænkt paa. Mine have slaaet haardt igjen, rigtigere og haardere, end Du kan forstaa. Nu har jeg kun et Ønske, en eneste Bøn. Jeg har bedet saa inderlig, og jeg har bragt mit Offer. De sidste sex Aar, jeg har levet, have været forfærdelige, hver Dag tilbragt i den gruligste Elendighed paa alle Maader. Men jeg er rede til at leve sex Aar til, ja flere endnu paa samme Maade. Jeg vil arbejde igjen for min Mand, være god imod ham . . . stræbe at . . . holde af ham, taale Alt uden Vrede og uden Klage, bære Alt, hvad

der paalægges mig, blot min Bøn maa blive opfyldt.»

«Og hvad er Din Bøn, Laura?»

«At jeg maa se Ham en eneste Gang, inden jeg døer, og høre ham sige, at han dog har elsket mig. Nu er det jo ingen Synd mere mod hende, og heller ikke . . . mod min Mand. Det er ikke for at fortsætte noget Ondt, men jeg beder derom som en Hjælp, en Frelse til at dø — for det er Døden!»

Jeg forsøgte at tale hende tilrette, at bibringe hende en Tro paa Liv og Fremtid, som jeg rigtignok ikke selv følte; men hun svarede: «Gud kunde dog gjøre det! . . . Han kunde dog komme! . . . Har han virkelig holdt af mig eller blot leet af mig! Gud fri mig!»

Legemet var ikke stærkt nok til at taale den Sjælsbevægelse, og det varede længe, inden hun faldt til Ro og jeg kunde bekvemme mig til at gaa fra hende.

Paa Vejen hjem sagde jeg ved mig selv: «Gud give dog, at hun kunde faa sit Ønske opfyldt!» Da kom pludselig den Tanke paa mig at rejse ned og hente ham, og alt som jeg gik, blev jeg fastere i mit Forsæt, og det endte med, at jeg

besluttede at rejse næste Dag. Jeg overtænkte nu, hvordan jeg skulde bære mig ad dermed, og jeg indsaa, at jeg maatte betro mig til Klara. Det var mig pinligt, at jeg skulde fortælle en Anden, hvad der under saadanne Omstændigheder var betroet mig; men det var nødvendigt.

Da jeg kom hjem, sad man ved Thebordet. Der blev talt en hel Del om Laura og hendes ulykkelige Forhold, om hendes Fejl ved at gifte sig med en saadan Mand. Men Klausen sagde, at det kunde man ingen Mening have om, at hun dog havde været en flink Kone, og havde han blot ikke været fordrukken, saa vare de nok komne igjennem, og at Alle havde Medlidenhed med hende. Jeg talte ikke med; jeg sad blot og længtes efter, at Klausen skulde gaa.

Endelig bleve Klara og jeg ene, og jeg sagde hende nu min Beslutning og søgte saa let som mulig at berøre Lauras og Kapitajnens Forhold. Klara afbrød mig og sagde: «Jeg véd vist mere derom end Du.»

«Du?» sagde jeg forundret; «hvoraf véd Du det?»

«Det skal jeg sige Dig, da Du nu dog véd Noget, for ellers har Johannes forbudt mig at tale

til Dig derom. Seer Du, den Fru Lund, som var i Huset hos Fosbergs, kom vidt om i Verden, og vi traf sammen med hende der, hvor vi før boede. Hun kunde knap tale om Andet end Skandalen og Katastrofen hos Fosbergs, som hun kaldte det, og som hun selv havde været med til at bringe i Orden.»

«Saa? hun?»

«Ja; hun kunde ikke lide Laura og skaanede hende ikke. Hun havde forhexet Kapitajnen og gjort ham det indlysende, at han burde skilles fra sin Kone. Saa skulde de To giftes og rejse bort sammen. Og det var da kommet saa vidt, at Kapitajnen pakkede sin Kuffert og Fruen gik omkring i Huset og jamrede sig; men imidlertid var hun, Fru Lund, taget til Fyen og havde hentet Datteren hjem, og saa reiste Kapitajnen udenlands med Kone og Datter istedenfor med Laura.»

«Havde Fru Lund ikke ogsaa dikteret Kapitajnen hans Brev til Laura?» spurgte jeg med en vis Fortrydelighed.

«Det véd jeg ikke; men nægtes kan det dog ikke, at det for Laura mildest talt var et farligt og skjævt Forhold at indlade sig i.»

«Ja; men af Alt, hvad der har glimret for

hende i Ungdommen, af det hele Liv, har hun nu ikke Andet tilbage end Ængstelse og Haab om Forklaring af et eneste Ord fra den Mands Side — elsket eller haanet.»

«Jeg vil jo heller ikke være haard, Sofie; men jeg mener blot, at man maaske paa forsigtig Maade kunde fortælle hende om Katastrofen. Men forresten mener jeg dog ogsaa, at det er et besynderligt Ærinde for Dig at rejse.»

«Ja; men nu synes det mig, at jeg har lovligt Ærinde til den Mand; jeg er ikke bange for ham. Jeg er maaske kommen til at forkorte hendes Liv; jeg vil, saavidt det staaer i min Magt, bidrage til at lindre hendes sidste Øjeblik. Lykkes det mig ikke at bringe ham med, saa er det, fordi en større Magt er imod, og saa skal hun nøjes med kolde Ord. Ellers ikke.»

Vi talte endnu endel derom, og endelig fik jeg min rare, godhjertede Kusine til at hjælpe mig. For det Første lovede hun mig, hvad der var vanskeligst at faa hende til, ikke at sige Noget til sin Mand før bagefter. Saa aftalte vi, at hun skulde gaa ud til Laura næste Dag og sige til hende, at jeg ikke var rask, men at jeg nok kom om Aftenen; jeg haabede nemlig at kunne

være saa tidlig tilbage. Klara lovede at blive hos hende, til jeg kom, og jeg vidste, at jeg kunde stole paa hende, og at Laura vilde blive plejet nok saa godt af hende som af mig.

Da jeg næste Morgen havde fulgt Klara ud og hørt, at Laura havde det ganske godt, gik jeg tilbage og kjørte med Toget Kl. 10 og kom omtrent Kl. 12 til Byen R. Jeg gik strax ud til Søvang, som kun laa et Kvarters Vej fra Stationen. Kapitajnen var ikke hjemme, men han ventedes hjem Kl. 3. Jeg gik tilbage til Stationen, drak Kaffe og søgte at fordrive denne utaalelige Ventetid. Jeg havde formelig Feber af Angst for, at jeg ikke skulde træffe ham, at det ikke skulde lykkes mig, at der skulde hænde Laura Noget, inden jeg kom tilbage, saa at det Hele blev forgjæves. End mere forknyt blev jeg, da jeg fik at vide, at Toget først gik Kl. 7, saa at jeg vilde komme saa sent hjem, at der Intet var at gjøre samme Aften. Langt om længe blev det henad Tiden, og jeg gik langsomt ud til Søvang igjen. Kapitajnen var kommen hjem, og paa Pigens Anmodning fulgte jeg hende op til hans Værelse. Hun aabnede Døren og sagde: «Her er den Dame, som vilde tale med Kapitajnen.» Han stod ved

Vindvet og røg sin Pibe og bandt en Slyngplante op. Det var det samme Vindve som hin Aften med Laura. Alt var som dengang: Stuen, Møblerne, Udsigten, Sollyset, Alt undtagen de Menneskers Skjæbne, som dengang glædede sig over Livet og ventede sig Noget deraf eller flagrede som Myg i Lysstriben. Selv var han unegtelig forandret. Der var endnu det Lette, Vakre, Militæriske i Holdningen; men Haaret var graanet og Øjet falmet. Men med en bitter Følelse, jeg ikke kunde tilbagevise, sammenlignede jeg den Fred og det Velvære, hvori han befandt sig, rygende sin Pibe og passende sine Blomster, med Lauras Sygeseng og Ulyksalighed.

Han lagde Piben fra sig, kom hen til mig og sagde blidt og høflig: «De ønsker at tale med mig? Maa jeg bede Dem tage Plads», og satte sig overfor mig. Jeg havde været saa optaget af Tanken om at se ham og faa ham med tilbage, at jeg slet ikke havde tænkt paa, hvad jeg skulde sige ham, og sad nu der uden at kunne finde Ord. Han sagde: «Er der Noget, jeg kan være Dem til Tjeneste med, saa sig det ligefrem. Det synes mig, jeg har havt den Fornøjelse at se Dem før?»

Jeg udbrød: «Ja, jeg er Sofie Stein, Laura Holms Veninde!»

Han gjorde en hurtig Bevægelse som for at rejse sig, men blev siddende og sagde med en Ro, der syntes mig unaturlig: «Laura Holm, ja, hun er jo gift.»

«Ja», svarede jeg mekanisk, idet jeg søgte at sætte mig ind i, at han vel maatte tale saadan overfor en Fremmed og Uvedkommende, og at en Mand vel maatte opføre sig saadan, naar han var skyldig.

«Kjender De hendes Mand?» vedblev han.

«Aa, ja, lidt.»

Efter en kort Tavshed og formodenlig megen Anstrengelse vedblev han med samme Ro: «Har hun Børn?»

«Hun har havt et Barn, en Søn paa fem, sex Aar, som døde i Vinter.»

Jeg véd ikke, hvordan min Stemme lød; men jeg kunde have grædt af Vrede, medens jeg svarede ham.

Han kunde ikke længer; en Stønnen undslap ham, og idet han et kort Sekund saa op, og vore Øjne mødtes, udbrød han: «Frøken, hvad er Deres

Ærinde? Véd De Alt? Har De noget Nyt og Slemt at sige mig?»

Jeg svarede: «Jeg véd kun, at De engang har tilskrevet hende et Brev, hvori De sagde, at De ikke elskede hende. Hvis det var en ganske simpel Melding, uden Skyld fra Deres Side, saa har jeg intet Ærinde og kan gaa.»

Dermed rejste jeg mig, han ogsaa, men for at holde mig tilbage.

«Det er jo Misforstaaelsen!» raabte han. «Det Brev skrev jeg i den største Lidelse og største Kamp. Min Datter blev bragt mig syg hjem, meget syg; Doktoren havde sagt, at der var overhængende Fare. For mig stod det saadan, at det var for min Synds Skyld, at der fulgte mig en Forbandelse, men kunde jeg forsage og være haard baade imod mig selv og imod den, der delte min Skyld, saa vilde Forbandelsen vige, og Barnet skulde leve! De véd ikke, hvad saadant Noget er, De gjør Dem intet Begreb derom, De kan ikke rigtig forstaa David, da han jamrede for sit Barn! Og De kan maaske heller ikke forstaa, at jeg ved at bringe Ofret og føle, hvor forfærdelig tungt det var, kom til Bevidsthed om, at jeg elendige Menneske dog havde elsket engang i mit Liv og el-

sket Laura. — Naa, Ofret hjalp ikke alligevel! Mit dejlige, velsignede Barn døde! Paa et halvt Aar var Alting afgjort. Paa et halvt Aar var jeg hjemme igjen, og saa havde Laura troet det rigtigt . . . hun havde giftet sig. — Og siden har jeg været et Menneske, der gaaer her og pusler og venter fra Dag til Dag, men aldrig noget Godt. I Guds Navn, Frøken, hvad Ondt bringer De?»

«Ikke Ondt, men Ulykkeligt; Laura ligger for Døden.»

«Herregud, maa jeg da ikke komme til hende?»

«Men det er jo derfor, at jeg er kommen her.»

Han stødte Vindvet op og befalede at spænde for. Saa vendte han sig om til mig og spurgte: «Men har De spist til Middag, Frøken?»

Det stødte mig ikke; det kom saa naturlig mekanisk.

Vi talte ikke meget sammen paa hele Turen. Da jeg havde fortalt endel om Lauras Forhold, og hvorledes hun havde det nu, for at han ikke skulde blive altfor overrasket og især ikke lade sig mærke med Overraskelsen, vare vi tavse omtrent hele Tiden. Vi kunde ikke tale om ligegyldige Ting, og fortælle altfor Meget om Laura havde jeg heller ikke Lyst til. Omsider fik den

træge Vej Ende, og vi kom til Byen. Da vi havde gjort Aftale om at mødes næste Morgen, gik han til Hotellet, og jeg skyndte mig hjem til Klausens. Klara var lige kommen hjem fra Laura. Hun fortalte, at Laura havde havt det ganske godt om Formiddagen, og tilføjede, noget til min Overraskelse, at hun slet ikke havde spurgt efter mig. Om Eftermiddagen havde hun havt stærk Feber, Doktoren var bleven hentet, og hun havde faaet en ny Medicin, som havde beroliget hende noget, og da Klara forlod hende, sov hun. Klara fortalte ogsaa, at hun og Laura havde talt endel om Fortiden, endogsaa om Theodor, og Laura havde gjort ligesom en Undskyldning for, at hun i sin Tid havde skilt ham og Klara fra hinanden, og saa var Klara blevet ganske fortumlet, idet hun i sit stille Sind havde gjort Betragtninger over det Besynderlige i, at hvis hun havde faaet Theodor og ikke Klausen, saa havde der efter al Rimelighed nu ikke været et eneste bekjendt og kjærligt Væsen i denne Egn, i det Mindste Ingen af os To, til at tage sig af Laura. Naturligvis maatte ogsaa jeg, saa omtrent, berette min Dags Begivenhed, og ved disse Samtaler tilvejebragte vi saa megen Træthed, at jeg trods al Uro og Spæn-

ding med Hensyn til næste Dag dog fik en god Søvn.

Jeg gik tidlig ud for at høre til Laura. Udenfor Huset mødte jeg Pigen, som meldte, at hun nu sov efter megen Uro om Natten, men dog hverken havde spurgt efter Nogen eller om Noget undtagen om, hvad Klokken var. Saa gik jeg tilbage igjen og ventede paa Kapitajnen, og henad Klokken ni gik vi Begge til Huset. Jeg bad ham vente lidt udenfor; jeg vilde først forberede hende derpaa. Da jeg kom ind, vaagnede hun strax. Hendes Øjne vare noget større og blankere, end de plejede at være, og der var to røde Pletter paa Kinderne; men hun syntes glad over mit Komme, og da jeg spurgte hende, hvordan hun havde det, sagde hun: «Godt!» Alligevel var der noget Feberagtigt ved hende, som gjorde mig det end vanskeligere at komme frem med, hvad jeg havde at sige. Jeg gav mig til at pusle lidt om i Værelset, gav de Blomster frisk Vand, som Klara havde bragt, aabnede Vindvet, for at den milde Foraarsluft kunde trække ind. Da kaldte hun pludselig paa mig, og da jeg kom hen til hende, lagde hun sin Haand paa min, saa ængstelig op paa mig og sagde: «Kommer han?» Jeg blev

saa forbavset, at jeg uvilkaarlig svarede: «Ja, han er udenfor.» Men i det Samme sagde jeg: «Men hvoraf véd Du . . . Har Klara sagt det?»

«Nej, Klara har Intet sagt; men da Du ikke kom igaar, saa vidste jeg, hvor Du var.»

Hun trak mig nærmere hen til sig og sagde bævende: «Kys mig nu.»

Jeg gik ud og lod ham komme ind.

Det varede en god Stund. Endelig kom han ud og sagde: «Laura bliver saa stille.» Jeg gik ind; hun laa med lukkede Øjne; da jeg strøg hende om Panden, rakte hun Haanden ud, men ikke imod mig, og sagde: «Nu bliver jeg rask . . . her er saa godt at være . . . og stort —»

Det var hendes sidste Ord.